

ek

ZAD

EOL

használnon.

Feltétlenül. Rendeltetést a kérdést felve ez huszadszor is gazdasági befogadómilyen más momentuma főkörmányzó

ek a hadaton...

Tegnap ötvenzer agnézte az angol tainak főpróbáját. szemlélként öt szakértői vesznek

alannak tartja et elnökének tését

német távirati iro- rület ügye tovább sajtót. Beavatott elnökének menesz emmilyen jogi in- onban nem kellett ágbán, mert a Lit- és kaunasi rádió- an várható volt. A zeti személyzeté- kormányzó köte- összehívni.

ilatkozatok ellett

iffuss kancellár dkirchenben tar- gyülésen vett üiségnyilatkoza- tait, akik ez alkalom dások. Kiknek edtársa volt, kü- sték fel és üdvö- gyülés után vé- utz arevonala a kivonultatott óra hosszat

anti Óceán

z Atlanti óceán ég tovább em- z év óta teg- a hőmérséklet- személyi hógü- nyewyorki köz- alálósvégü nap-

ülődön Tata- antik: Tatarescu Párizst és való meg, míg Lon- szterelnök 8 na- t még nem je-

ikötöt kap Ma- unében szabad- rízs-, olajnö- portja, az olasz- ni.

Leplaká H. Pop II.

Taxa postală
plătită în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

16. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 580, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
adatok díjazása szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánsági
asidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kérjük a
megírását és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hál-
szegi Ernő, Str. Matei Mila 2.

Ára 5 lei

Kedd, 1934 július 3.

5694. ÉV TAMUSZ 19. XVII. ÉVF. 145. SZÁM.

Az összetört bálvány

Németország a polgárháboru stádiumában van. A pretoriánusok felláztak a német Cézár ellen. A nemzeti szocialista rohamcsapatok fővezéreit, akik az ország élére emelték Hitlert, lemészárolták, mint a nyulakat a falkavadászatban. A rohamcsapatokat pedig körülfogták a kaszárnyáikba a hivatalos rendőrség ágyúinak és gépfegyvereinek fenyegetése. A bálványról éppen azok a papok rántották le a leplet, akik eddig hűséggel szolgálták és hazudtak a népeknek, hogy az osztrák mázoló köré az ország és a nép megmentő jéne. egy a teutonok antik istenei által inspirált vezérnek diadalmát üvözték. Hitlerből, aki azt állította, hogy az egész német nép ideálját és aspirációját testesíti meg, nem maradt egyéb, mint egy vezér, akit elhagytak a bajonettek, amelyek felemelkedtek és amelyekre támaszkodott. Az események szabad prédául dobták oda a Reichswehrt és a nemességek, amelyek ezentúl dik-tálni fogják neki a programot és a teendőket. Az „átkozott” marxizmuson is tulmenő igazságosság apostolából nem maradt meg egyéb, mint egy tartalom nélküli, karikatúraszerűen lelohadt báb.

Hitlerrel és politikai munkatársai- val szemben az utóbbi hónapokban egyre magasabbra emelte a fejét az elégedetlenség. Ez az elégedetlenség csak egyszerű emberek lelkében él, az ellen- séges áramlatokat könnyű volt Hitler- nek új internálótáborok felállításával elintézni. Az utóbbi időben azonban Hitler egyre inkább eltávolodott az ideológiától, amely köré a rohamcsapa- tok csoportosultak. A nemzeti socia- lista program szocialisták pontjait sorra elárulta, megfélemlítve a munk- kás és intellektuális proletariátus fei- segítéséről, amelyre mozgalma tulaj- donképpen támaszkodott. A rohamcsa- patok várták az ígéretek beváltását, egy gazdaságilag prosperáló és a tö- megeknek kenyeret adó, szociális szem- pontból modern Németország megre- mentését. Jónéhányszor felszólították a kancellárt, hogy valósítsa meg pro- gramját és tegyen valamit az egyre éhesebb és egyre elkeseredettebb nép- ért.

Ez a kihangsúlyozottan materiális mozzanatokból kialakult elégedetlenség logikus módon egyre nőtt a foko- zódó gazdasági és akut pénzügyi vál- ság miatt, de a katasztrófális külpoli- tikai kudarcok miatt is, amelyeket a hitlerista birodalom a nemzetközi po- litikában elszenvedett. Hitler odaju- tott, hogy nem képes többé megvédeni a márkát az összeomlástól és külföldi valuta híján nem tud nyersanyagot importálni a német ipar számára, mely így télenre kényserült. Másfél év alatt sikerült Hitlernek izolálni Né- metországot az összes európai és teu- gerentuli országoktól: sikerült végle- gesen felrugni a baráti kapcsolatokat, amelyek Angliát a demokratikus Né- metországhoz fűzték. Franciaország a béke védelmére olyan rendszert szerve- zett meg, amely minden oldalról beke- ríti Németországot. Ugyanakkor az Olaszországgal fennállott baráti együttműködés kapcsolatát konvencio- nális és Németországnak semmi hasz- not nem hozó kapcsolatokká „mélyít- tette” ki. Egyedül Lengyelország felü- letes barátságát sikerült megszereznie, ezt is egy, a belpolitikai visszhang- szempontjából rendkívül drága áron:

Hitler — a Reichswehr foglya

Tömegesen mészároltatta le Hitler legbensőbb barátait és alvezéereit

Papent fogolyként őrzik, Röhmöt statáriálisan kivégezték. Nem tudják, hova tűnt az extrónörökös. August Wilhelm herceg Dániába szökött. Schleicher meggyilkolásának megdöbbentő drámája. Ma reggel újabb kivégzések voltak

„A forradalom nem omlott össze, hanem csak most kezdődik”

Berlin, július 2. A német kormányjel- entések a készülő rohamosztályos lázadások és elmj szerzőinek teljes és véres levereté- séről számolnak be. Tulajdonképpen for- radalmi megmozdulásról beszélni a lezaj- lott eseményekkel kapcsolatban nem le- het, mert az összeesküvőknek sem idejük, sem módjuk nem volt arra, hogy terveiket realizálják. Mielőtt a lázadó rohamcsapa- tok az uccára vonulhattak volna, Hitler és szűkebb környezete, jólszervezett kém- szolgálatuk révén, már leleplezték a ké- szülő megmozdulást, amelynek vezetőit a szó szoros értelmében lemészárolták.

Tekintettel arra, hogy a Németország- ból érkező híreket szigorúan cenzurázzák, a német határt pedig Csehszlovákia és Ausztria felé elzárták, e pillanat- ban még nem lehet teljesen világos képet rajzolni arról, hogy tulajdon- képpen milyen orientációja és cél- kitűzésű egyének voltak azok, akik a puccsmozgalom élén állottak. Egyes verziók szerint szélsőjobboldali, más verziók szerint baloldali megmozdulás készült a hitlerista rezsim ellen.

A puccs előkészítői között, a jelek szerint, éppúgy szerepeltek konzervatív beállítot- t ságu Reichswehr-tábornokok, mint a ro- hamosztályosok baloldali szárnyának ve- zető kreaturái.

A sok ellentmondó jelentésből csak egyetlen tény világlik ki egyelőre teljes pozitívummal, nevezetesen az, hogy a kormányhatalom irtózatossá kegyelenség- gel sújtott le ellenfeleire. Göbbels birodalmi propagandauigyi miniszter tegnap a rádió mikrofonja előtt ismeretűre a ke- mény kézzel megfékezett összeesküvés lik- vídálása utáni helyzetet. Beszédének be- vezetőjében azt hangoztatta, hogy Hitler kancellár legutóbbi rajnamenti útján ér- tesítse arról, hogy az összeesküvés terv komoly stádiumba lépett. Legszűkebb ki- séretével Bonn repülőterén nyomban repülőgépre szállott és szombat hajnali négy óra körül Münchenbe, az összeesküvés egyik főszékébe érkezett.

A kancellár még hajnalban megjelent az egyik forradalmár rohamosztály előtt s állítólag pusztá megjelenség- vel s néhány szavával hűségre térít- tette őket.

A vezetők elleni leszámolás ezután kez- dődött Münchenben s Göring vezetése alatt Berlinben. A vállamszerű akció meg kell értenie mindenkinek — jelentette ki Göbbels. — Aki a mozgalom jövőjét önző érdekből vesélyeztetni, fűbe harap. A második forradalom valóban lezajlott, de nem úgy, mint ahogyan azt kitervelői eigondolták. A vezér cselekedeti s ennek

hatása és gyümölcsei a nemzet javára fognak szolgálni — fejezte be beszédét Göbbels.

A borzalmas megtorlás

Az első jelentések csak homályos cél- zást tettek arra, hogy Röhm százados, Hitler mozgalma egyik első megmentő- jét, a horogkeresztes vezér legbensőbb ba- ráját agyonlőtték. Más verziók szerint Röhm öngyilkosságot követett el.

A legújabb német hivatalos jelentés szerint Röhmöt tényleg agyonlőtték, miután előzőleg a rohamcsapatok volt vezérkari főnökének megadták a lehetőséget, hogy áruháznak követ- kezményeit levonja. Miután Röhm Hitler egyenes felszólítására sem ér- zett magában elég bátorságot arra, hogy agyonlője magát, a vasárnap- nap folyamán, az elrendelt ostrom- állapot alapján, statáriálisan ki- végezték.

Mára megerősített az a hírt is, hogy Schleicher tábornokot, a Hitler előtti ura- lom utolsó weimari miniszterelnökét, fe- leségével együtt megölték. A gyalázatos gyilkosságot Hitler terroristái azzal pró- gyalomozták. A vezér cselekedeti s ennek

(Folytatása az 5. oldalon.)

lemondva tíz esztendőre Nyugat- és Kelet-Poroszországot elválasztó korri- dor követeléséről. A diktatura eme ka- tasztrofális mérlege még jobban felbő- szítette a rohamcsapatokat.

Hitler és Göring, akik informálva voltak a kávébarna milícia hangulatá- ról, elhatározták, hogy július elsejével szabadságra küldik az SA és SS em- bereket. A terv az volt, hogy auguszt- tus elsejére csak a legmegbízhatóbbakat hívják vissza közülük. Ez a rendelkezés siettetette a rohamcsapatok vezetőinek müncheni összeesküvését. Röhm kapitány és társai elhatározták, hogy megcsinálják a „második forradalmat”. Kiadták a jelszót: „A Führer ellenünk van! A Reichswehr ellenünk van! Rohamcsapatok, ki az uccára!”

A forradalmat Röhm készítette elő. Kivételes helyzete lehetővé tette szá- mára, hogy nagymennyiségű fegyvert és lőszert halmozzon fel az SA kaszár- nyákban. A rohamcsapatok nem vol- tak hajlandók végrehajtani a feloszlási illetőleg szabadságolási rendelet- t és hűséges támasza találtak Röhm- ben, aki ebben a kérdésben szembehe- lyezkedett a kormányval. A kapitány reumás fájdalmaira hivatkozva kétheti szabadságot kért és ezt az időt az ál- lamsíny megszervezésére használta fel. Konzervatív körökkel keresett kap- csolatokat és sikerült is Schleicher tá- bornokot tervei számára megnyernie. Papen legutóbbi beszéde eléggé átlát- szóan célzott a miliciák megmozulásá-

ra, akik szombatról vasárnapra virra- dól éjszaka urra akartak lenni Berlin fölött.

Göring és Hitler erre letartóztatták és lemészárolták a rohamcsapatok pa- rancsnokait, élükön von Röhm kapi- tányal, aki miniszteri rangot viselt, tagja volt a legfelsőbb államtanács- nak. Röhm és társainak legyilkolása azonban nem elegendő arra, hogy konz- szolidálja Hitler és általában a hitler- ista mozgalom helyzetét. Maradnak a rohamosztályosok százazrei, akik meg- gyilkolt vezéreikhez hasonlóan gon- dolkognak és éreznek és akik bizonyá- ra rövidesen találják a szombatban meg- húsított végrehajtására ügyesebb és határozottabb vezetőket.

Mert a rohamcsapatok lázadása nem csak a vezetőszemélyeket, hanem az egész rendszert kompromittálja. Hit- ler az SA és SS osztagok parancsno- kainak meggyilkolásával önmagát zá- rta ki a nemzeti szocialista mozgalom- ból és kompromittálta a hitlerizmus alapeszméit. Hitler és Göring kényte- lenek voltak a Reichswehr és a rendő- ség segítségét igénybevenni, hogy pil- lanatnyilag megmentsék helyzetüket, Göring kiesikarta a Reichswehr segit- ségét annak a Schleicher tábornok meg- gyilkolására, aki elkövette a végzetes hibát, hogy támogatta Hitlert akkor, midőn a náci mozgalom még gyermek- cipőiben járt. Schleichernek meg kel- lett halnia, mert Hitler kancellár min- den kapálódzása ellenére is tényleges

vezére marad a Reichswehrtnek. Felesé- gével együtt meggyilkolták, hogy Gö- ring szombaton reggel igénybe vehes- sen egy német ezredet, amelynek köz- belépése nélkül a rohamcsapatok láza- dása nem lett volna megakadályoz- ható.

Ilyen körülmények között Hitler a Reichswehr és a jobboldali elemek fog- lyá lett. Ha még élni akar és még for- mailag az „Ujnémetország” Führerje akar lenni, meg kell hajtania a zászlót a nagyipar és nagybirtokosok, a tör- ténelmi nemesség, tehát a „rég” Né- metország előtt. Ami azt jelenti, hogy az egész hitlerista koncepcióból nem maradt más, mint egy Hitler és egy Göring, akik nem tudják többet fenntartani magukat másként, mintha a báb szerepét játszóknak azoknak a kezé- ben, akik valamikor II. Vilmos Né- metországot vezették.

Ez a németországi események igazi arca. Ha Hitler pillanatnyilag és lát- szólag ura is a helyzetnek, a kampós- keresztes diktatura lényegében meg- törtnek tekinthető. A külső kudarcok után belső fekély marta ki a nemzeti szocializmus demagógiával bélelt rend- szerét. A szombaton és vasárnap Né- metországban kiontott vér előbb vagy utóbb siettetni fogja a véget és Hitler hatalma — amelyet az elfolyt láza- das is végzetesen megrendített, sokkal hamarabb össze fog omlani, mint aho- gyen a legpesszimistábbak is sejteth- ték volna.

Herzl Tivadar „Das neue Ghetto“ című színműve és a bécsi cenzura

Ma harminc esztendeje, hogy Herzl Tivadar, a zsidó nép fejedelme, a zsidó szívek királya, a cionizmus alapítója és első megvalósítója örök álmokra hunyta le a szemét. Ebből az alkalomból közöljük életének ez az eddig még kiadatlan epizódját.

Bécs, július 2. Josef Fränkel, a FIBA-Verlag kiadásában a napokban megjelent érdekes művében: Theodor Herzl: „Des Schöpfers ersten Wollen“, Herzl irodalmi, főleg színpadi műveit és az ezekkel kapcsolatos színházi levelezését ismerteti. Herzl egyik legérdekesebb színműve, a „Das neue Ghetto“ bemutatása előtt az osztrák cenzura nehézségeket próbált gördíteni a darab bemutatása elé és az idevonaakozó rendőri jelentések érdekes képet adják az akkori hivatalos felfogásnak a zsidókérdésben.

A bécsi rendőrigazgatóság a Carltheater által cenzura végett beterjesztett „Das neue Ghetto“ című Herzl-darabról a következőket jelenti az alsó-osztriai helytartóhoz:

„A Carltheater igazgatósága beterjesztette hozzánk az ídemellékelt „Das neue Ghetto“ című színművet az előadás engedélyezése céljából. Több sajtóközleményben a színmű szerzőjeként a Neue Freie Presse tárcírája, dr. Herzl Tivadar van megnevezve, aki a Der Judenstaat című röpiratával, az u. n. cionista mozgalmat indította meg a zsidók között. Ez a dráma is a modern zsidókérdést tárgyalja, ha más szempontból is.

A darab hőse dr. Jakob Sámuel, egy zsidó ügyvéd, Intim barátságban él keresztény kollégájával, dr. Franz Wurtz-lechnerrel és az ő révén bejut előkelő keresztény körökbe, ahol arra a tudatra ébred, hogy a zsidók a törvényben biztosított egyenjogúságuk dacára ott még mindig mint inferioris állampolgárok szerepelnek és arra törekszik, hogy ennek „az új gettónak“ a falait lerombolja. Ez azonban nem sikerül neki és tönkre megy. Egy gazdag házasság révén sógorságra kerül a gazdag Rehinberg börtölnarrel és akarata ellenére tőzsdések, spekulánsok és hasonló foglalkozású társaságába kerül. Elveszti barátjának és kollégájának, Franznak a megbecsülését, aki politikai pályára lép és hogy ne mondják őt „zsidóbérencnek“, megszák minden érintkezést ifjúkori zsidó barátjával.

Sógora egyik börze-tranzakcióját dr. Sámuel intézi mint ügyvéd, ami által még jobban fenyegeti őt a tőzsdéi üzleti élet veszedelme. Vissza akar lépni ettől a tranzakcióól, de az üzem egyik munkásának megható szavai, amelyekben az ott alkalmazott munkások nyomoruságos helyzetét festi, arra készíti, hogy továbbra is megmaradjon az üzemnél, hogy a munkások érdekeinek szószólója legyen.

Az igazgatóság egyik tagja, akivel évek óta egy lovagias ügyből kifolyólag rossz viszonyban van, abba a gyanuba hozza, hogy lázítja a munkásokat. Dr. Sámuel később párba jut viv ezzel az igazgatóval, halálos sebet kap és régi ifjúkori keresztény barátjának, Franznak a karjaiban hal meg, akivel újra helyreállt volt a jóbaráti viszony. Szerepel még egy érdekes figura a darabban, egy kikereszeltkedő zsidó orvos, dr. Bichler, aki a vallás-cserével próbálja magára nézve megoldani a zsidókérdést.

A darab tulajdonképpeni jelentősége a tendenciájában van, amelyet a cenzura szempontjából igen meggondolandónak tartunk. A jelenlegi izgalmas időkben, amikor a nemzeti és vallási ellentétek már a legkisebb alkalommal is veszélyeztetik a közrendet és nyugalmat, nem tartjuk kívánatosnak, hogy a zsidókérdést ilyen aktuális módon tárgyalják a színpadon, amilyen ebben a darabban történik.

Ezért nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a darab bemutatásának az engedélyezését ajánlhassuk. Ha azonban a magas hatóság mégis a darab engedélyezése mellett döntene, bátrak vagyunk ajánlani, hogy a darab címét megváltoztassák és a megjelölt oldalakon az általunk kifogásolt részek töröltsenek. Ezen felül meg kellene tiltani, hogy az 1. és 3. felvonásban szereplő rabbi keresztény-papok ornátusához hasonló kosztümben jelenjen meg a színpadon.

Wien, 1897. december 15-én.

Az alsó-osztriai helytartóság erre a

következő rendelet intézte a bécsi rendőrigazgatósághoz:

„A Carltheater által benyújtott „Das neue Ghetto“ című színdarab bemutatásának engedélyezük. Gondoskodni kell arról, hogy a darabban szereplő rabbi ne keresztény papok ornátusához hasonló kosztümben lépjen a színpadra.

A rendőrigazgatóság által aggályosnak talált tendenciák mellett nem lehet ok a darab betiltására, hiszen az semmi tekintetben sem bántó, mert lényegében azt az elvet hirdeti, hogy a zsidók, ha társadalmi inferioritásukból ki akarnak kerülni, mindenképpent szabaduljanak az aggályos és nem reális spekulációs izletektől; csakis így fogják tudni ledönteni „az új gettó“ falait. A 39. oldalon megjelölt rész talán teljesen törőni kellene, mert az igen könnyen tüntető társra adhatna alkalmat.

Wien, 1897. december 27.

A bécsi rendőrigazgatóság a darab bemutatása után beérkezett jelentésében a következőket jelenti.

„A darab bemutatója telt ház előtt folyt le, majdnem kizárólag a költő irányához tartozó barátok és hívek jelentek meg, a publikum élénk tetszéssel fogadta a darabot és az ellentünetésektől való aggá-

Ford most már hajlandó alávetni magát az ujjáépítési kódex rendelkezéseinek Roosevelt győzelmét jelenti a behódolás

Washington, július 2. Henry Ford autógyáros irásban bejelentette Johnson tábornoknak, az ujjáépítési hivatal vezetőjének, hogy hajlandó magát alávetni az ujjáépítési kódex rendelkezéseinek és azt a jövőben üzemi vezetésénél irány megszabó tényezőnek tekintti. Ford behódolása Roosevelt győzelmét jelenti. Az amerikai ujjáépítési

hivatal vezetője válaszában kielégítőnek jelzi Ford nyilatkozatát és közli, hogy a Ford-üzemek most már pályázhatnak az állami szállítások elnyeréséért. Ősszel a hadsereg részére történő nagyarányú közszállításokat irnak ki s Ford az ezekben való részvétel lehetőségéért adta fel több hónapon át folytatott harcát.

Ami a római gazdasági egyezményeket illeti, Jetties kijelenti, hogy Közép Európában nem sikerülhet egy gazdasági együttműködés, csak ha a résztvevők számát kibővítik és ha abban azok az államok is résztvesznek, amelyeknek érdekeik vannak Közép-Európában, így Németország és Franciaország, Olaszországgal együtt. Egy ilyen együttműködés megvalósításának egyik legfontosabb feltétele azonban a politikai bizalom helyreállítása.

Ami a római gazdasági egyezményeket illeti, Jetties kijelenti, hogy Közép Európában nem sikerülhet egy gazdasági együttműködés, csak ha a résztvevők számát kibővítik és ha abban azok az államok is résztvesznek, amelyeknek érdekeik vannak Közép-Európában, így Németország és Franciaország, Olaszországgal együtt. Egy ilyen együttműködés megvalósításának egyik legfontosabb feltétele azonban a politikai bizalom helyreállítása.

Bármely pillanatban lehetséges a megegyezés Olaszország és Jugoszlávia között

Paris, július 2. A Petit Parisien intervjut közöl Jetties jugoszláv külügy miniszterrel. Jetties kijelenti, hogy Jugoszlávia és Olaszország között egy megegyezést lehetségesnek és kívánatosnak tart. Miután mindkét állam az egyenlőség talaján mozog és egyiknek sincs követelni valójára a másiktól, a megegyezés bármely pillanatban lehetséges. Belgrádnak semmi oka nincsen rossz szemmel tekinteni Franciaország törekvéseit egy francia-olasz közlekedés érdekében. Franciaország és Jugoszlávia külpolitikájukat a szerződések meg-

tartására és érinthetlenségére alapítják. Ami a római gazdasági egyezményeket illeti, Jetties kijelenti, hogy Közép Európában nem sikerülhet egy gazdasági együttműködés, csak ha a résztvevők számát kibővítik és ha abban azok az államok is résztvesznek, amelyeknek érdekeik vannak Közép-Európában, így Németország és Franciaország, Olaszországgal együtt. Egy ilyen együttműködés megvalósításának egyik legfontosabb feltétele azonban a politikai bizalom helyreállítása.

Fiatalkorral rekonstruálták a Macdonald-kormányt

„Franciaországgal könnyebb lesz boldogulni, ha kihalt az öreg nemzedék”

London, július 2. Mivel Sir Henry Birtton munkügyi miniszter tárcájáról lemondott, hogy az új munkanélküli biztosítási tanács vezetését átvegye, a következő tárcacserekké váltak szükségessé: Oliver Stanley közlekedésügyi miniszter Birtton utódként, munkügyi miniszter és egyszersmind a kabinet tagja lett, Hore-Belisha közlekedésügyi miniszter, Duff Cooper kapitány, a hadügyminisztérium pénzügyi

államtitkára, Hore-Belisha utódként kinevezte a hadügyminisztérium pénzügyi államtitkára, Cookshank kapitány, képviselő pedig Hawkins utódként a belügyminisztérium államtitkára lett. A király a kinevezéseket jóváhagyta és Stanley munkügyi minisztert titkos tanácsosi rangra emelte. A változások főjelleme, hogy

SELECT MOZGÓ
Az ápolónő áldozata
 Megindító film, főszerepekben: Barbara Stanwick, Clark Gable, Ben Lyon.
 Jón: MARLENE DIETRICH világhírű filmje: ÉNEKEK ÉNEKE.

valamennyi új miniszter és államtitkár a fiatalabb nemzedékhez tartozik. Stanley például csak 38 éves, Hore-Belisha 36. Azt hiszik, hogy ez a változás csak előjátéka a nagyobb kormányújra-berendezésnek, amely az őszre várható, midőn Macdonald miniszterelnök szabadságáról visszatér.

London, július 2. Lord Cecil az angol népszövetségi unió főtanácsának értekezletén a következőkben jelölte meg a leszerelés legfontosabb előfeltételeit:

1. Annak az elvnek az elfogadása, hogy minden egyes ország megvédése az összesség feladata;
  2. a polgári repülés ellenőrzése, mint hogy a légi leszerelés az általános leszerelés legegyszerűbb része;
  3. nemzetközi légi haderő szervezése a megtámadottak védelmére.
- Gilbert Murray tanár beszédében kijelentette, hogy Franciaországgal sokkal könnyebben lehet majd boldogulni, ha kihalt az az öreg nemzedék, amely nek életében kétszer tört be ellenség Franciaországba.

Nyaralási Ujság

Tudnivaló a karlsbadi nyaralásról

A karlsbadi és franzensbadi kirándulásra már a közeli napokban elindulnak az első jelentkezők. De rövidesen már az érdeklődők nagy tömege ül vonatra és indul el a rendkívül olesó nyaralásra, mely a világ egyik legnagyobb fürdőhelyén szinte nevetséges áron biztosít három hét nyugodt gyógykezelést.

A tömeges érdeklődésre való tekintettel ismételtül közöljük a nyaralás feltételeit.

A luxusszállás ára három hétre, melyben a vízum beszerzése, az oda-vissza utiköltség, gyógyfürdő és orvosi kezelés is benne foglaltatik

- I. osztályú ellátás, ugyanilyen feltételek mellett 15.900 lej.
- II. osztályú ellátás, teljes azonos feltételek mellett 12.800 lej.
- III. osztályú ellátás, teljes azonos feltételek mellett 10.000 lej.

Mindhárom kategória résztvevői elsőrangú szállodákban és éttermekben, rituális és vegetáriánus étkezéssel is, kapnak ellátást.

Míndezeken kívül az Új Kelet, az Economist menetjegyirodával egyetértve, 5000 lek-t eszközöl ki a nyaralók számára. Az érdeklődőknek tíz nappal elutazásuk előtt be kell küldeniük utlevelüket, adóbizonylatukat és hatósági orvosi bizonyítványt annak igazolására, hogy karlsbadi utja egészségének helyreállítására történik.

A rendkívül kedvezményes feltételű nyaralásra azért kell idejében jelentkezni, mert megértenhetik, hogy a szokatlannagy érdeklődés miatt a Banca Nazionale erre a célra fenntartott csehkoronafedezete kimerül. Feltétlenül jelentkeznek mindenki, aki a karlsbadi kirándulásunkon részt kíván venni.

Dr. Gara Ernő nyaralási akciója

Kivette-e a szabadságát? Hova megy nyaralni? Csakis velünk jön két hétre a Fekete tengerre.

Önök is, családjának is a legidősebb, a legkitünőbb, leggondtalanabb nyaralást nyujunk. Carmen Sylva két hét vasúti költséggel együtt Kolozsvártól—Kolozsvárig 2490 lej.

Constanța Hotel Palace 380 lej pótdíj. Utazása tökéletes, kellemes lesz, számított helyről gondoskodunk Pullmann-kocsikkal, a fürdőhelyeken pompás ellátás és szórakozások. Jelentkezzen azonnal, mert nagy az érdeklődés és csak korlátozott számban vannak helyek. Indulás július 17-én. Jelentkezési határidő július hó 5-ig.

A J

Az utolsó

Bucuresti-Bu ment rendkívül zeledek. Az utó a költségvetést volna másképp a költségvetést zék tető alá. U an, 23 óra 59 p elnök kalapács költségvetésnek 1934 július 1-én

Micsoda fene ez, háromszoro utó'só ülés reg lanul éjjelig.

Még a legve lőnek is elmen molyan vegye netes kánikulá nehéz atmozás a kamarára, a óráiban.

Pedig a k rom hónappal na tehát elég elkészíték, ny nyugodtan meg

Dehát a trad Pedig egy t retesebb átviz valót találhatr ben.

Drághiei töt halászatú ügyo előadója, őszin érdekes és a k lemező dolgokat

— Van az o kerületünk, A lánja el a hák szemben a még vagyis tizenha a vezérinspektó zérinspektor, a inspektor és ig

— A halásza deljában van mely a halak é és a többi pra esolatos problé gyelje. Igen an jobbnak látják.

tenni Bukarest rályi palotával könnyítették a hogy a Duná- átsétáltam a k ren levő labora gyész dolgozik ben, de ugylá hogy nem a D rályi palota té és ezért nem helyet. Helyet egy professz Volt ott még egy kis motor adata, hogy le zel telt lombk főban uszkálá hagyottan, egy

Ez a hydro állomás.

— A Parid taly) költségv képviselő a kő nos derűsége irányzott elő biológiai intéz mint az 1933—

A hydrobiol következőképp tés: Egy biol 2 biológus fej sel; egy negy fizetéssel; egy havi fizetésse vezető vegyész egy egyszerű lej havi fizeté lej havi fizeté

— Ez voln (derűtség), de hasonló stalm zik: egy vezér nők, egy más négy rendes I des III. osztó még néhány négyen,

— De hát m — Ezek? — — mindenféle lyekről: persze

A folyosón és a t. Házban

Az utolsó percben megszavazták a költségvetést. A hidrobiológiai intézet nyolc lombikját megszavazta a kamara

Bucuresti-Bukarest, július 2. A parlament rendkívüli szessziója a vége felé közeledik. Az utolsó percben megszavazták a költségvetést is. Nem is történhetett volna másképpen. Tradíció nálunk, hogy a költségvetést az utolsó pillanatban hozzák fel a ház elé. Ugy történt: 1934 június 30-án, 23 óra 59 perckor esapott le Saveianu enök kalapáca, hogy jelezze annak a költségvetésnek a megszavazását, amely 1934 július 1-én 0.1 perckor lép életbe.

Mesoda fenomenális versenyfutás volt ez, háromszoros ülésekkel naponta, az utolsó ülés reggel 9-től tartott szakadatlanul éjjelig.

Még a legvérmesebb ellenzék képviselőinek is elment a kedve attól, hogy komolyan vegye ezt a vitát, ebben a rettenetes kánikulában s abban a nyomasztó nehéz atmoszférában, amely ránehezedett a kamarára, a költségvetés vajadásának óráiban.

Pedig a költségvetés elkészítését három hónappal halasztották el. Lett volna tehát elég idő arra, hogy nyugodtan elkészítsék, nyugodtan megvitassák és nyugodtan megszavazzák.

De hát a tradíció, respektálni kell!... Pedig egy figyelmesebb és lelkiismeretesebb átvizsgálás éppen elég javítani valót találhatna egy ilyen költségvetésben.

Hidrobiológiai költségvetés

Drăghici többségi képviselő az állami halászati igazgatóság költségvetésének az előadója, ösztönöségei perceiben rendkívül érdekes és a költségvetésre általában jellemző dolgokat mondott el:

— Van az országban négy halászati kerületünk. A kerületek felett négy főnök látja el a halászok ellenőrzését. Ezzel szemben a négy főnöknek négyszer négy, vagyis tizenhat inspektora van. Az egyik a vezérinspektor, a másik a helyettes vezérinspektor, a harmadik a rendkívüli inspektor és így tovább...

— A halászati igazgatóságnak a Duna-deltájában van egy kísérleti állomása, amely a halak életét és a vizek minőségét és a többi praktikus, a halászattal kapcsolatos problémákat kell, hogy megfigyelje. Igen ám, de hát a kísérletező urak jobbnak látták, kísérletező állomásukat át tenni Bukarestbe, még hozzá, pont a királyi palotával szemben. Nekem is megkönnyítették a szerepemet, mert ahelyett, hogy a Duna-deltájához utaztam volna, átsétáltam a királyi a királyi palota téren levő laboratóriumba. Nyolc tudós vegyész dolgozik állítólag ebben az intézetben, de ugyancsak, kellemetlen nekik, hogy nem a Duna-deltánál, hanem a királyi palota téren töltik be hivatásukat és ezért nem szívesen látogatják ezt a helyet. Helyettük ott találtam egyetlen egy professzort és nyolc — lombikot. Volt ott még az egyik ablak párkányon egy kis motor, amelynek az volt a feladata, hogy levegőt szivattyúzzon a vizet feltöltő lombikba. Az egyik lombikba valóban uszkált egy kis halaeska, árván, elhagyottan, egyedül.

Ez a hidrobiológiai és halászkísérleti állomás.

Mire megy a pénz

— A Parid (állami halászati igazgatóság) költségvetése — folytatja Drăghici képviselő a köréje gyűlt honatyák általános derűsége közepette — 636 ezer lej irányított elő az 1934—35 évben a hidrobiológiai intézetre, 100 ezer lejjel többet, mint az 1933—34 évi költségvetés.

A hidrobiológiai intézet személynét a következőképpen sorolja fel a költségvetés: Egy biológus 8850 lej havi fizetéssel; 2 biológus fejként 8000 lej havi fizetéssel; egy negyedik biológus 7300 lej havi fizetéssel; egy vegyészmérnök 9400 lej havi fizetéssel; egy I. osztályú osztályvezető vegyész 5650 lej havi fizetéssel; egy egyszerű de I. osztályú vegyész 5650 lej havi fizetéssel és egy laboráns 2450 lej havi fizetéssel.

— Ez volna a hidrobiológiai intézet (derűség), de a Parid-nak még vannak hasonló stállaival. A központban dolgozik egy vezérfelügyelő I. osztályú mérnök, egy másodosztályú vezető mérnök, négy rendes II. osztályú mérnök, két rendes III. osztályú mérnök és ezenkívül még néhány mérnök, összesen harmincegyen.

— De hát mit csinálnak ezek? — Ezek? — kérde humorosan Drăghici — mindenféle terveket állítanak fel, amelyekről persze az öreg halászok hallani

sem akarnak, mert ha életbe léptetnék, elkergetnék velük a halakat.

A valóság és a kötelesség

Drăghici az előadó, amikor a Parid költségvetésére sor került, felment a szószerke, felolvasta, rövid száraz jelentését

Két napja óriási záporosók és viharok zudulnak az országra

Bukarest külvárosaiiban árvízret idézett elő a huszonnégyórás felhőszakadás

Bucuresti Bukarest, július 2. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosban egész vasárnap és különösen a délutáni órákban irtózatos felhőszakadás volt. A viharos záporosók meg-megújuló erővel a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán is átvonultak Bukarest fölött és egyes városrészekben nagy árvizeket idéztek elő. A Dorobantii, Bonaparte, Colentina, Dudesti és Le Maitre külvárosok alacsonyabban fekvő házaiba a víz behatolt. A belga követség és Puiu Dumitrescu, a király volt magántitkára villájának szuterénjét is elöntötte a szennyes áradat, melynek pusztításával szemben a kivonult tűzoltóság ugyszólván tehetetlennek bizonyult.

Este hét órakor a Mihai Voda 63. szám alatti házba villám esapott be. A nagy bérpalota lakói között óriási pánik keletkezett, emberéletben azonban

és a ház megszavazta a költségvetést. Drăghici megtette a kötelességét, a folyosón, aztán megtette a kötelességét a szószerkeken. A honatyák is megtették kötelességüket a folyosón, hogy megbátorítottak és a szavazó urnák előtt, hogy szavaztak.

Az adófizető polgár is teljesíteni fogja a kötelességét.

Mert hidrobiológiai intézetnek lennie kell!

És mert mindenkinek teljesítenie kell a kötelességét. (h. e.)

szerencsére nem esett kár. A város több pontján a hatóságoknak kellett védelmükbe venni azokat a lakókat, akik a felgyülemlett és az uccákon hőmpölygő vizáradat miatt nem tudtak lakásaikba jutni. Sokat szenvedtek a felhőszakadástól a főváros környékén és Szi-naja vidékén turázó kirándulók.

Erdélyben is rendkívül viharos esőzések jegyében mult el a vasárnap. Nagyváradon, Aradon, Kolozsváron és főleg az északi megyékben órákon keresztül szünet nélkül hatalmas záporosók zúdult le, mely különösen a völgyekben fekvő falvakban okozott kisebb-nagyob árvizeket. Jelentősebb kárról Erdélyből jelentés nem érkezett. Az esőzések vasárnapról hétfőre virradó éjjel és a hétfői napon is szünet nélkül tartottak országszerte.

Elhangzott a grivicai munkásper hadbírószági ítélete

A fővádlottakat 15—12 évi kényszermunkára ítélték

Bucuresti Bukarest, július 2. (Az Uj Kelet tud.) A krajovai hadbírószág előtt heteken át folyt a grivicai munkáslázadás bírszerének tárgyalása. Ismeretes, hogy ebben a perben a bukaresti hadbírószág már ítéletet hozott és valamennyi vádlottak életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Fellebbezés folytán semmisítette meg az elsőfokú ítéletet a felsőbb katonai bíróság, mely a krajovai hadbírószágot delegálta a per újbóli letárgyalására.

A tárgyaláson több mint száz tanút hallgattak ki. Rendkívül érdekes vallomások hangzottak el és az egész romániai munkásmozgalom pártjai, ezeknek gazdasági és taktikai programja és vezetőségisége elvonult a hadbírószág előtt. Nagyon sok mentőtanu volt akik igyekeztek bizonyítani, hogy a grivicai munkásokat a CFR-műhelyeknél kapott rendkívül alacsony bérek és a különböző bérlésállítások, nem pedig politikai okok kényszerítették sztrájkra. Még maga a grivicai műhelyek főmérnöke és ilyen értelemben tett vallomást.

De újra, a legapróbb részletekig fel-

elevenítette a hadbírószági tárgyalás a grivicai sztrájkot és a sortűzet, mely végül leverte a munkások zendülését. Az összes karhatalmi vezetők, a főváros rendőrprefektusa, tábornokok és a rendőrség politikai osztályának vezetői részletes vallomásban ismertették az 1933 februári napok történetét.

A vádlottak védelmét a legismertebb bukaresti jogászok látták el. Szombaton a hajnali órákban, a vad és védelem másfél napos összecsapása után hangzott el a következő ítélet:

Doncea Constantin és G. D. Popescu fővádlottakat 15 évi kényszermunkára ítélték, az enyhítő körülmények betudásával, Vasilić Gheorghe, Gheorghiu Dej, Marin Ion és Chivu Stoica vádlottakat, az enyhítő körülmények nélkül 5 évi kényszermunkára és David Corner vádlottat 18 havi börtönbüntetésre ítélték.

Az eddig börtönben töltött időt, mint előzetes vizsgálati fogságot betudták a vádlottaknak. Ezenkívül a vádlottakat szolidárisan 20.000 lej pénzbüntetésre is ítélték.

A három fiatalkoru gyilkos gyermeki élete érdekes tanu-vallomások tükrében

Răscanu kivételes tehetségű festőnek indult, Dinescu kitünő fizikus, Grigoriu szelid, jó fiu volt...

Bucuresti-Bukarest, július 2. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti törvényszék ma folytatta Popovici Eusebiu képviselő kiskoru gyilkosainak bírszerében a főtárgyalást. A tanukihallgatások sorát Constantin Dinescu, az egyik fiatalkoru gyilkos fivére nyitja meg, aki az öccse által elvesztett kalap ügyében

tesz vallomást. Elmondotta az idősebbik Dinescu fiu, hogy egy napon az Alcalay cég kirakata előtt ment el és látott ott egy kalapot. Nem ismerte fel, hogy ez az ő kalapja, amit öccse is szokott viselni, de néhány nap mulva rájött, hogy a kalapja eltűnt. Ekkor megkérdezte az öccsétől, hogy hol a

Szerezzen butoraink
minőségéről információ vevőinktől!
Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!
Székely & Réti
Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures.
Fiókok: Bucuresti—Brasov

kalap, mire ezzel felett, hogy egy barátjával való verekedése közben elvesztette. Később megtudta, hogy az Alcalayban kitétt kalap az övé, de nem tudva feltételezni az öccséről, hogy ilyen borzalmaságot követett el. A fiatal gyilkos cselekedeteit Răscanu befolyásának tulajdonítja. A lopott revolverekről azt mondja, hogy öccse talán sportszenvedélyből szerette a fegyvereket.

Érdekes tanu következik ezután: Mihai Sânzeanu tanárjelölt. Egy este a moziban ellopták az aktatászkáját. Amikor körülmézve a tolvajt kereste, látott egy szemüveges fiút, aki őt figyeltte. Később, a gyilkosok fényképei között ráismert a szemüveges fiura.

Răscanu nagybátyja, Paunescu Constantin tett ezután vallomást, aki elmondotta, hogy ellopták a lakásáról a revolvert és 3500 lej készpénzt, de fel sem merté tételni, hogy az unokaöccse volt a tolvaj. De eltűnt még a lakásáról egy fényképezőgép, utitáska és egyéb is, amit a gyilkosnál megtaláltak. Néhány jelentéktelen tanu után — köztük volt Dinescu fizika tanárja is, aki azt mondotta, hogy a fiu jó és engedelmes tanuló volt — Gheorghe Iordanescu kihallgatása következett. Iordanescu villája ellen rablótámadást terveztek a fiatalkoru gyilkosok. Iordanescu elmondotta, hogy soha semmi gyanusat nem észlelt a háza körül és a legnagyobb meglepetéssel értesült róla, hogy házatáját már alaposan kikémlelték.

Két fiatal nőt, Răscanu, illetve Dinescu rokonait hallgatták ki ezután, akik igen szeretetreméltó gyerekeknek ismerték a vádlottakat. Felhívó volt Elisa Dumitrescu rajztanárnő vallomása.

— Tanultam ezzel a gyerekekkel — mondotta Răscanu felé intve — mert hátrózzottan tehetségesnek, sőt rendkívüli tehetségnek tartottam. Feltételeim művészi hajlamu gyermek volt, akinek a keze aóll feltünően sikerült festmények kerültek ki. Gyakran éppen a tehetsége miatt menttem meg a veréstől...

Az utolsó tanu Grigoriu vádlott édesapja volt. Kihallgatása előtt vita volt a védők és Procop Dumitrescu ügyész között. Az ügyész tiltakozott, hogy kihallgassák a megtört és törökretett apát. A törvényszék végül a kihallgatását elrendelte.

— Akar vallani?
— Kérdezzenek.
De aztán kérdés nélkül mondja:
— Nem az én fiam... Két éves korában odaplántáltam. Okos, jóviselőti fiu volt, soha este hétnél később nem jött haza. A gyilkosság elkövetése után el volt keseredve. Nem tudott tanulni. Gyakran éreztem, hogy valami közölni valója van, de zárkózott természetűe ugy látszik nem engedte megszólalni. Egészen az események nyilvánosságra jutásáig semmit sem tudtam a dolgról.

SPORT

A vasárnapi eső és vihar miatt továbbra is bizonytalan a Nemzeti Bajnokság sorsa

Botránybafulladt a szatmári Olimpia CFR—Törekvés (Nagyvárad) ligadöntő

Cluj-Kolozsvár, július 2. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapra kitűzött négy nemzeti bajnoki mérkőzés hivatott lett volna a bajnokság helyzetének tisztázására, a szokatlanul esős és viharos időjárás miatt azonban ugy Bukarestben, mint Nagyváradon a mérkőzéseket félbeszakították és így a bajnokság tisztázása egy héttel kitolódott.

A Nemzeti Bajnokság mellett a legnagyobb érdeklődés a vasárnap sportján szereplő ligadöntők felé fordult. Ezek eredményei között a legnagyobb meglepetésnek az UDR súlyos veresége számít, amelyet a TAC valószínűleg lelépett. Nem kevésbé érdekes az Olimpia CFR—Törekvés mérkőzés eredménye, amely botrány miatt ugyan félbeszakadt, a mérkőzés azonban a favorit vereségét hozta. Tisztázatlan maradt a Prahova—Makkabi mérkőzés is, mely 1:0-ás állásnál félbeszakadt. A külföldi eredmények közül a Középeurópa Kupa küzdelem során akad meglepetés. A barátságos mérkőzések közül kiemelendő a Romania marosvásárhelyi szereplése, ahol szép játékkal öregbítette Kolozsvár labdarugósportjának jó hírét.

Részletes eredmények:

U—Brasovia 3:0 (1:0)

Brasov-Brassó, július 2. Amint azt előre sejtetni lehetett, az Univerzitateának tartalékjai dacára sem volt nehéz dolga a kieső Brasovia ellen, amelyet 3:0 (1:0) arányban legyőzve, megszabadult a selejtező mérkőzések kényelmetlenségétől, biztosítva a maga számára a harmadik helyet.

Az első félidőben az U sokat támadt, góllra azonban csak a 38. percben telik, amikor Tabac megszerzi a vezetést, 1:0. Szünet után a Brassovia igyekszik eredményt elérni, ez azonban a jó U védelem mellett nem lehetséges. Az U veszi át a támadást és sikerül két újabb góllal: a 36. percben Ploesteanu, a 38-ban Ghilezan dr. révén 3:0-ra beállítani a végeredményt. Így játszottak a csapatok:

U. Sepsi, Sfera—Jancovici, Stefanescu—Ghilezan dr.—David, Sarbu—Ploesteanu—Jonasiu—Surlasiu—Tabac.

Brasovia. Kozma, Zsigmond—Bölöni, István—Gönczi—Bogdán, Szika—Vogt—Nuridsan—Kovács—Szedlerjesi.

2000 néző, bíró Neagu, Segesvár.

NAC—Juventus 0:0. Nagyvárad július 2. Hatalmas NAC ostrommal indul a mérkőzés, amelynek során több gólhelyzet is adódik, a váradi csatároknak azonban nem sikerül gólt lőni. Az első félidő 10. percében vihar miatt a mérkőzés félbeszakadt.

Ripensia—Gloria CFR 8:0 (3:0). Timisoara-Temesvár, július 2. A Ripensia utolsó bajnoki mérkőzésén olyan játékkal lépe meg ellenfelét, amelyet eddig még lehetett látni a temesvári profiktól. A gólokat Dobay (3), Schwarz (3) és Ciocac (2) lőtték.

Crisan—CFR 0:0. Bucuresti-Bukarest, július 2. A mérkőzésből csak egy félidő játszottak, mert szünet alatt hatalmas zápor többcentis vízzel takarta be a pályát. A lejátszott félidőben a Crisana volt a többet támadó fél.

Ligadöntő eredmények

TAC—UDR 5:1 (3:1). Nagy meglepetés az UDR veresége. A mérkőzése Temesváron volt.

Prahova—Makkabi 1:0 (1:0). A mérkőzés a második félidő 10. percében vihar miatt félbeszakadt. A csapatok Bukarestben játszottak.

Olimpia CFR—Törekvés 1:0 (0:0). Szatmár, július 2. Izgalmas és heves mérkőzés keretében találkozott a két csapat, melynek papírforma szerint a Törekvés volt a favoritja. Mégis a hazai vasutas-csapat szerzi meg a vezetést a második félidő 20. percében Szeremi révén. Törekvés támadásokkal folyik a mérkőzés, amikor a 39. percben a földön fekvő szatmári kapust az egyik Törekvés játékos faultolja, mire a közönség berohan a pá-

lyára és több váradi játékost tetemesen inzultál. A fenyegető hangulat következtében a Törekvés csapata az öltözőbe menekül és nem is tér vissza a pályára. A mérkőzést vezető Muresan kolozsvári bíró a várasi idő leteltével a szatmári csapatot jelenti ki (?) győztesnek, bár a váradi csapat a közönség fenyegető magatartása miatt nem térhetett vissza a pályára. A botránynak egyébként folytatása lesz.

Barátságos mérkőzések

Romania—MSE 2:0 (0:0)

Tg-Mures-Marosvásárhely, jul. 2. A Romania együttese vasárnap Marosvásárhely újjászervezett nagymultu együttesével, az MSE-vel játszotta barátságos mérkőzést, melyet szép játékkal 2:0 (0:0) arányban győzött le. A kolozsvári csapat legjobb játékosa Criza volt, aki a center-half posztján a játék pengelyét képezte. Jó formáját mi sem jellemzi minthogy egy gólt is lőtt. Rajta kívül a védelemben Felecan excellált, de jól működött a csatársor is, ahol Capusan technikája és jó centerézése tünnek ki. A gólokat a második félidő 7. percében Coborzan, a 42. percben Criza lőtték. A Romania játékát a nagyszámú marosvásárhelyi közönség többször megtapsolta.

Temesvár. Fravelia—Freidorf 4:2 (2:1). Osztályozó mérkőzés. A Fravelia bekerül az első osztályba.

Brassó, IAR—Astra 4:1 (2:1).

Nagyvárad, Testvérség—Kínizsi 2:2. PTT—Egyetértés 3:0.

Beszterce. Phoenix Nagybanja—Gloria 7:0 szombat. Vasárnap: Kerámia—Phoenix 3:3 (2:1).

Piski. Piski CFR—CFR Nagyszeben 6:1 (1:1).

Külföldi eredmények

Gólzáporok a Középeurópa Kupa mérkőzésein

A Ferencváros, mint vasárnapi számunkban már megírtuk, 6:0 (3:0) arányban győzte a cseh Kladno ellen.

Juventus—Ujpest 3:1 (1:1). A budapesti mérkőzésen az olasz csapat biztosan győzött. A gólokat Carrari, Borell II (2), illetve P. Szabó lőtték.

Bologna—Rapid 6:1 (2:1). Hatalmas meglepetés a Rapid ilyen súlyos veresége. A bécsi csapatnak kevés reménye van a továbbjutáshoz.

Admira—FC Napoli 5:0 (1:0). A harmadik mérkőzés (az előbbi kettő eldőntetlen maradt), amelyet Zürichben játszottak le, az osztrák csapat szenzációs győzelmét hozta. Így a Hungária óvásának eldőltevel a Sparta—Hungária győztesével játszik az Admira a középdöntőben.

A középdöntő revansmeccsei július 8-án lesznek.

MEGNYITOTTÁK PRÁGÁBAN A HARMADIK MUNKASOLIMPIASZT. Prágából jelentik: Vasárnap nyitották meg ünnepélyes keretek között a harmadik munkásolimpiaszat. 20,000 ifjúnok vettek részt az előírt tornagyakorlatokat a stadionban.

Budapest. A magyar vízipólo kupadöntőben az UTE csapata 3:2 (1:1) arányban győzött a MAC csapata ellen.

Párizs. A Grand Prix uszövőversenyt a magyar Csik Ferenc nyerte meg 1 perc 0.2 mp. szünet-ideővel. Második lett a holland Moly, harmadik Taris francia bajnok.

Elmosta az eső a Haggibbor teniszkupa-versenyét

Cluj-Kolozsvár, július 2. Vasárnap kellett volna folytassák a Haggibbor teniszkupa versenyét, a hatalmas záporosok következtében azonban a versenyeket nem tudták lejátszani. Valószínűleg látszik, hogy a versenyek lejátszása ezután halasztást is szenved.

Hasonló sors érte a Camarasescu-kupa, valamint a Caracostea-kupa versenyét is, amelyeket azonban, ahogy az időjárás megengedi, folytatni fogják.

„Fulgarine”

A legkönnyebb és legegészségesebb

esőköpeny

Törvényileg védett angol gyártmány és garantáltan vízhatlan. Követelje az eredeti címét!

ÁRA 450 LEJ (öv nélkül)

„Fulgarine” 12 színmintában kapható (nők, férfiak és gyermekek részére) minden jobb szaküzletben.

KÖZGAZDASÁG

Hatvannyolc százalékkal emelkedett Szovjet-Oroszország aranytermése a múlt év termelésével szemben

Párizs, július 2. A „Tass” orosz távirati iroda jelentése szerint az év első három hónapjában a szovjetunió aranytermése 30 ezer kilogramot tesz ki. Az idei aranytermés 67.8 százalékos növekedést jelent a múlt év 87 ezer kilogramos aranytermelésével szemben, mely a szovjetuniónak a világ aranytermelő államaiban a második helyet biztosította Délafrika után, miután Szovjetországnak Kanada termését már túlhaladta.

A szovjetkormány hivatalos lapja az „Izvestia” szerint az aranytermés emelkedése terén elért eredmények nagymé-

terekben összefüggnek a szovjetnek az általános nehézipar terén elért eredményeivel.

Az idei első negyedév nehézipari termése 25 százalékkal nagyobb a múlt év első negyedévéé.

Az aranytermés ilyen nagyarányú növekedése a perfekcionált termelési és bányászati eszközöknek köszönhető.

A szovjet gazdasági köréi remélik, hogy az általános nehézipar, valamint az aranybányászat terén elért eredményeket az 1934—35 évek folyamán még növevni fogják tudni.

Mezőgazdasági és ipari kiállítást rendez az Erdélyi Gazdasági Egylet Szatmáron

Cluj-Kolozsvár, július 2. Az Erdélyi Gazdasági Egylet évenként Erdély nagyobb városában mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállításokat szokott rendezni és ezeknek a kiállításoknak a rendezésével megelégedti az illető vidék gazdasági vérkeringését. Az EGE az idén a kiállítását Szatmáron fogja megtartani. A Szatmáron október hó 6—10. napjain rendezendő mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítás szakonként osztályozva több csoportra fog oszlani:

1. Gazdasági termények és termékek.
2. Kertészet és szőlészet.
3. Kisállatkiállítás.
4. Méhészeti kiállítás.
5. Erdészet és vadászat.
6. Gazdasági gépek, eszközök, anyagok és egyéb ipari termékek.
7. Élelmiszeripari kiállítás.
8. Népművészeti és háziipari tárgyak természeti kincsek.
9. Képzőművészet.

A kiállítás rendezése minden lehető elkövet, hogy a kiállítás tanulságos, mozgalmas, a mezőgazdaság és ipar szempontjából egyaránt hasznos és eredményes legyen. Ezért a kiállítás tartamára szakelőadásokat, bemutatókat, versenyeket, vitagyűléseket, stb. rendez. A mezőgazdasági és ipari kiállítás megnyitásának napján a Szatmári Mezőgazdasági Kamara nagyszabású állatkiállítás rendezését vette tervbe. A kiállításban bemutatott gazdasági gépek és eszközök munkaközben is bemutatásra kerülnek az e célból kijelölt területen. A kiállítással kapcsolatban a kolozsvári főzsede egy gyümölcs-akció rendezését vette tervbe.

A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai kérdésekről írt cikkeket közli a főbbek címei a következők: A Jegybank konverziós veszteségeinek fedezésére közel 8 milliárdos áldozatot hoz az állam, hogy a Jegybanknak a hitelét fellendítésére irányuló akcióját támogassa. A belső kölcsön kibocsátásának összegét és feltételeit a minisztertanács állapítja meg. Az új kontingentálási és kompenzációs rezsim bevezetéséről tárgyal a Bancaat és a kormány. Bizonytalanság a banktörvény rendelkezéseinek alkalmazása körül. A Magyar Nemzeti Banknál ötven millió lej fekszik kompenzációs tartalék. Részletesen ismerteti a Consum most megjelent legújabb száma. Az új adóbejelentési törvény végrehajtási utasítását, folytatja a mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról és likvidálásáról szóló törvény végrehajtási utasításának ismertetését. Fizetésképtelenségek, új cégek és cégváltozások. Közszállítások és árlejtések első forrásból olvaszhatók a Consumban. Kérjen mutatvány-számot a kiadóhivataltól, Cluj str. Iuliu Maniu 3.

Deficittel zárult le az amerikai pénzügyi év. Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az amerikai kincstári hivatal közölte, hogy a július elsejével lezárult amerikai állampénzügyi év 3989 millió dollár költségvetési deficittel zárult. Az államadósságok 22 milliárdra nőttek.

Megkezdődnek az amerikai gabona-eladások. Londonból jelentik: A közeljövőben megkezdődnek az amerikai gabona-eladások külföldi országokban ezüst ellenérték mellett. Elsősorban Kína fog nagymennyiségű amerikai gabonát felvenni.

Róma. A torinói Juventus játékosai fejenként ötezer lira prémiumot fognak kapni az Ujpest elleni Középeurópa Kupa győzelmükért.

bálijk indokol kapcsolatban és egyik idegen Schleicher k... közölg a Sun... hosszú cikke... „illamcsinye”... semmit sem t... ról, amely óriá... kor kiderült.

Az összeesk... rel, meg a... Göring ural... kivezessék a

Az összeeskü... volt, hogy me... rizsba, Londe... megüdvölkö... mel nézének... országban.

A lap szerin... kancellár volt... sal, míg Pári... egyik bizalmi... zésbe kormány... lár idejében v... Rendkívül... fent említett... mely szerint...

dr. Schacht... mányzója, N... egy új nem... ugurá

Az angol lap... erdő egy kis h... gue Normann... zójával is talá... deklódott, hog... német kormán... lálna Londonb... Valószínű, h... Schacht doktor... ján terjedt el... Róhm kapitány... kon kívül Sch... kormányzóját é... nőket is agyon

A két promi... lövetéséről) s... talos távirati... hangoztatva... lású funkció

Ezzel szembe... távirati iroda... lő államesinny... osztagos zászló... tábornoki rang... folyamán kivé

Ezeket a kiv... parancsára ha... tábornokok, il... ra a következő

Gleichenhuber... hamosztagosalt... Edmund Heine... főnök, akinek... terhelt a lélket... patok parancs... müncheni esap... a szászországi... Hans Peter v... főparancsnoka... Spreth gróf be

A Sunday E... tetett cikke fö... repére vonatko... foglalkozik an... amelyeket áll... bizalmi ember... nál folytatott.

Schleicher t... rint — siker... nie a

A megegyezés... tó új német r... vek betartásán

1. Az új... volna maga... tartja a je... ot, külpolit... rozott pac... visszatér a... ményezett... vonalra.

Schleicher tábornok hivatalos francia körök támogatását bírta?

Párizsban, Londonban és Moszkvában puhatóldztak a „második német forradalom” vezetői

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

bájják indokolni, hogy Schleicher szoros kapcsolatban állott államellenes körökkel és egyik idegen állam kormányával is.

Schleicher külföldi kapcsolataira vonatkozólag a Sunday Referee című angol lap hosszú cikke közli „Schleicher tábornok államcsínyje” címmel. A lap szerint Hitler semmit sem tudott a készülő államcsínyről, amely óriási meglepetést keltett, amikor kiderült.

Az összeesküvők, élükön Schleicherrel, meg akarták dönteni Hitler és Göring uralmát, hogy Németországot kivessék a politikai és a pénzügyi csődből.

Az összeesküvők első dolga állítólag az volt, hogy megbizottakat küldtek Párizsba, Londonba és Moszkvába annak meg tudakolása végett, hogy milyen szemmel néznének egy rezsimváltozást Németországban.

A lap szerint Londonban Brüning volt kancellár volt megbízva a tudakozással, míg Párizsban Schleicher tábornok egyik bizalmas embere által lépett érintkezésbe kormánykörökkel, aki Wirth kancellár idejében viselt fontos hivatalt.

Rendkívüli szenzáció erejével hat a fent említett angol lapnak az a jelentése, mely szerint

dr. Schacht, a Birodalmi Bank kormányzója, Moszkvában tudakozódott egy új német rezsim esetleges inaugurálásának hatásáról.

Az angol lap tudni véli, hogy a Fekete-erdő egy kis helységében Schacht Montague Normannal, az Angol Bank kormányzójával is találkozott, akitől aziránt érdeklődött, hogy egy békés szándéku új német kormány milyen fogadtatásra találna Londonban?

Valószínű, hogy a nevezett angol lap Schacht doktorra vonatkozó híradása alapján terjedt el külföldön az a hír, hogy Röhms kapitányon és Schleicher tábornokon kívül Schachtot, a birodalmi bank kormányzóját és Szászország miniszterelnökét is agyonlőtték.

A két prominens személyiség agyonlövéséről szóló hírt a német hivatalos távirati iroda erősen cáfolja, hangoztatva, hogy mindkét magasállású funkcionárius hivatalában dolgozik.

Ezzel szemben maga a német hivatalos távirati iroda is beismeri, hogy a készülő államcsínyvel kapcsolatban hét rohamosztagos zászlóaljparancsnokot, akik mind tábornoki rangban voltak, a tegnapi nap folyamán kivégeztek.

Ezeket a kivégezéseket Hitler személyes parancsára hajtották végre. A kivégzett tábornokok, illetve parancsnokok névsora a következő:

Gleichhuber tábornok, Bajorország rohamosztagosainak legfőbb parancsnoka, Edmund Heines, a volt breszlai rendőrfőnök, akinek számos Feme-gyilkosság terheli a lelkét, Karl Ernst, a berlini csapatok parancsnoka, Wilhelm Schmiess, a müncheni csapatok parancsnoka, N. Hayn a szászországi csapatok parancsnoka, Hans Peter von Heidebreck, Pomeránia főparancsnoka és végül Hans Erwin von Spreth gróf berlini főparancsnok.

Mit akart Schleicher tábornok?

A Sunday Referee már részben ismertette cikke főleg Schleicher tábornok szerepére vonatkozó fejezetében részletesen foglalkozik ama tárgyalások anyagával, amelyeket állítólag Schleicher tábornok bizalmas embere után, a francia kormánynál folytatott.

Schleicher tábornoknak — a lap szerint — sikerült megegyezést létesítenie a francia kormánnyal.

A megegyezés szerint a Hitleréket felváltó új német rezsim a következő irányelvek betartására kötelezte volna magát:

1. Az új német kormány kötelezte volna magát arra, hogy tiszteltben tartja a jelenlegi európai státuszát, külpolitikai viszonylatokban határozott pacifista politikát folytat, visszatér a Stressemann által kezdeményezett és folytatott külpolitikai vonalra.

2. Nem gyakorol semmiféle törvénytelen befolyást a saarvidéki népszavazásra.

3. Az új német kormány nem akadályozza meg a Saarvidéken investált francia tőkék kivételét.

4. Végérvényesen és minden feltétel nélkül lemond az Anschluss-törvényekről.

Mindezek ellenében Franciaország kötelezte volna magát arra, hogy elvben hozzájárul Németország valamelyik afrikai gyarmatának visszaadásához és segítségére lesz Németországnak abban, hogy nagyobb költséget vehessen fel és gazdasági életét tökéletesen reorganizálhassa.

Párizsi és londoni jólinformált körökben a fenti lapjelentésekkel kapcsolatban hangoztatják, hogy a Sunday Referee közleményeiért kizárólag a lapot illeti meg a felelősség.

Hitlerék szépítenek

Londonban riasztó hírek keltek szárnyra a németországi rohamosztagosok ké-

Göring nyilatkozata a „második forradalomról”

Göring, akit Hitler teljhatalommal ruházott fel, ma újra nyilatkozatot adott a sajtónak. A nyilatkozat szerint a kormány teljesen ura a helyzetnek, aminek egyik kétségtelen jele Blomberg tábornok napiparancsna,

amely megszünteti a Reichswehr alárkészségét,

A hadsereget szombaton ugyanis koncentrálták, hogy szükség esetén beavatkozzék sőt hír szerint Münchenben sor is került erre. Göring szerint Hitler győzelme meg bélyegezte a második forradalom fantomját. A kormány nem fogja többé tűrni, hogy második forradalomról beszéljenek, mert ez veszélyes az államra. Egyidejű jelentése szerint elrendelték, hogy a rohamosztagosok többé nem viselhetik azokat a töröket, amelyeket Röhms aláírásával dekálált.

Papen és Vilmos császári herceg sorsa

Bécsbe érkezett megbízható jelentések szerint a kormány fölényes helyzetéről szóló hírek nem teljesen felelnek meg a valóságnak. Bécsbe érkezett táviratok szerint a berlini közpületek rendőrség őrzi. A kormány bosszújátak áldozatai között vannak von Tirsekki és von Borsche, Papen bizalmas emberei is.

Magát Papent, az alkancellárt, szigorú felügyelet alá helyezték, akit a lakásán fogolyként őriznek. Hír szerint August Vilhoms császári herceget, az egyik rohamosztag vezetőjét is letartóztatták.

Számos rohamosztag iródájában huzakutást tartottak. Berlin utcáim megerősített őrségek tartják fenn a rendet.

A Havas távirati iroda koppenhágai jelentése szerint a schleswigi határvidéken négy német luxus-gépkocsit lépte át a dán határt.

Ezek egyikében állítólag a német extrónörökös foglalt helyet, szűkebb környezetének tagjaival. Berlinből nem erősítették meg az extrónörökös Németországból történt távozásának híreit.

Egyidejűleg Koppenhágában hivatalosan cáfolják azt a hírt, hogy a schleswigi határvidéken dán csapatösszevonások történtek volna. Nem igaz az sem, hogy Németországból tömeges menekülés indult volna meg Dánia felé.

Általános vélemény szerint van Papen alkancellár kényszerülj fog arra, hogy alkancellári méltóságáról lemondjon. Azt hiszik, hogy Göringet fogják alkancellárnak kinevezni, Papen utódjaként.

Doornból érkezett jelentések szerint, a német exoszárt rendkívül meglepték a német események. Nem várta a dolgok ilyen fordulatát. A történetekről egy hollandiai barátjától értesült és azután késő éjjel halgatta a rádió állomások híradásait, de nem tett megjegyzéseket a történetekre.

Ujabb kivégezések

A Reuter ügynökség legújabb berlini jelentése szerint hétfőn reggel újabb ki-

szülő lázadásának, illetőleg nagyszabású összeesküvésének kérelhetetlen elfojtásával kapcsolatos vérfürdőkről. A német kormány jónak látta, hogy ebben az irányban megnyugtató kijelentéseket tegyen. A kormányjelentés beismeri, hogy a rohamosztagok ellen lefolytatott tisztogatási akció véraldozatokba is került, de semmiesetre sem olyan méretekben, mint a hogy azt a külföldön lanszírozzák.

A jelentés szerint Hitler újra ura a helyzetnek, úgy annyira, hogy az átmenetileg rövid időre elrendelt ostromállapot érvényét már ismét felfüggesztették.

Berlinből hangoztatják, hogy a birodalom egész területén nyugalom van.

Schleicher tábornok és feleségének agyonlövésével kapcsolatban Párizsban szükségesnek tartották annak leszögezését, hogy a volt kancellárral a francia kormányférfiak egyike sem tartott fenn már régóta kapcsolatokat.

végzése voltak a lázadók soraiban. Az agyonlöttek között igen sok rendőrügynök is van. Legújabb berlini jelentés szerint

a kormány a mai nap folyamán közlé fogja tenni a lázadással kapcsolatosan agyonlöttek névsorát, akik között számos rendőrszt is van.

Egyidejűleg hivatalos jelentés számol be arról, hogy Hitlerhez számos rohamosztag távirati parancsnoka hűségátvitelt intézett.

A Havas ügynökség berlini távirata szerint a német közvéleményben semmi réle reakciót nem idéztek elő a történt események. Amj leginkább hatást gyakorolt, az a nemzeti szocialista vezérek féltelen életmódjáról közölt számos ízléstelen részlet és a rohamosztagok beval-

A világsajtó és a német események

Londonban, ahol vasárnap csak hetilapok jelennek meg, kihangsúlyozzák, milyen kinos hatást kelt a hitlerista gárdák szélsőséges mozgalmának véres elfojtása.

A Sunday Express rámutat arra, hogy egy a forradalmi mozgalom, mint annak elfojtás meggyőzően a hitlerista rezsim tekintélyét.

A Sunday Referee megjegyzi, hogy a forradalom várható volt, de a győzelem nem annyira a Hitleré, mint inkább a hadseregé.

A forradalom nem omlott össze, hanem csak most kezdődik

— írja a lap, amely még hozzát teszi, hogy Németország és az egész világ végül is be fogja látni, hogy a horogkereszt nem más, mint a gyűlölet és a pusztítás szimbóluma.

A francia sajtó egyhangú véleménye szerint senkinek sem láthatja előre a németországi reakció következményeit s a jelenlegi rezsim jövőjét, amely most a hadsereg védelmére bízta magát. A Petitt Parisien valószínűnek tartja, hogy június 30-án nem fejeződött be a hitlerista forradalom első fázisa, hanem annak reakciója várható még.

Németország a Reichswehr kezében van és Hitler tulajdonképpen fogoly — írja a Figaro.

Göring klikkje összezsuzta a Göbbels csoportját — állapítja meg a Le Journal —, a győzelem pedig, amelyben Hitler nem vezényelt, hanem csak követett másokat, vagyis a Reichswehrt, a német militarizmus győzelme.

Vajjon a Reichswehr enged-e majd újból másodrangú tényezővé ledegradálni magát — kérdezi a Paris Midj Hitler, aki most felhasználta a Reichswehr erejét, nem lesz-e ezennél annak foglya?

Az amerikai sajtó, élén a Newyork Times, a németországi eseményeket kommentálva megállapítja, hogy Hitler Ukvidálni fogja pártjának balszárnyát. Az

összes németországi hírekből tényként állapítható meg, hogy

csak egy katonai diktatúra tudja megakadályozni, hogy Németország ne váljék egy polgárháború színhelyévé.

A német belső válságot még nagymértékben súlyosbíthatja a német külpolitika nagy nehézségei. A lap szerint a németországi eseményeket az egész világ borzongással veszi tudomásul.

Milyen lehet az élet egy olyan országban, amely telve van kémekkel és amelynek népe nem tud semmit az eseményekről, ahol az embereket lehet tartóztatni és kivégezni minden magyarzó ítélet nélkül.

Legjellemezőbb az olasz sajtó magatartása, amely érthető és egyedülálló szimpátiával nyilatkozik meg a német kormány rémtetteiről. A Stampa szerint a birodalmi kormány szilárdan tartja kezében a hatalmat. A Popolo d'Italia dicséri a hitleri bátorságot (?) a lázadás elfojtásában. A polgárháboru nagy vérvesztéséget okozott volna és következményei kiszámíthatatlanok. A kancellár, aki eddig mindig türelmet és jóindulatot tanúsított vezéréivel szemben, most, hogy a mozgalom léte forgott kockán, nem tétozázhatott. A katolikus Italia című lap is elismeri, hogy Hitler és hívei urai a helyzetnek.

A belső helyzet nincs megoldva

A Havas ügynökség berlini tudósítójának Párizsba érkezett távirata szerint Németországban a belső helyzet egyáltalán nincs megoldva. Az események olyan elhamarkodottak voltak, hogy úgy látszik a nagyközönség meg sem érthette azokat. Nem lehet elképzelni, hogyan volt lehetséges, hogy abban a pillanatban, amikor Münchenben olyan fontos események voltak készülöben, mint egy kormányváltás, ugyanakkor az összeesküvők egy

(Folytatás a 8-ik oldalon).

Josua a szinpadon

(Prágai levél)

A zsidó színház már évek óta vár olyan darabokra, amelyekben a zsidó nemzeti eszme megtestesülése hasson a tömegekre. Hosszu viták folytak afelől, hogy hivatása szerint a zsidó színház világi színház-e, amely kihoz mindent ami értékes, vagy pedig elsősorban a zsidó lényegét kell ábrázolnia. Egyik nép számára sem oly nehéz megoldani ezt a kérdést, mint éppen nekünk. Mert másutt a művész azonos magával a nemzettel; összes hibáival, előnyeivel, nemzeti érzelmeivel, vagy ezeken az érzelmeiken való felülemelkedésével. Nálunk nem ez a helyzet. Nagy repertoárt lehet összeállítani, amelyben minden egyes darab szerzője zsidó, anélkül, hogy ez a repertoár, csakugyan „zsidó” volna. És ki lehet hozni nemzsidók művészi alkotásait, amelyek közvetve a zsidó történelmet és annak szellemeit tükrözik vissza.

Händel „Josua” című híres oratóriuma a prágai „Neues Deutsches Theater”-ben való bemutatása világosan igazolta ezt. Händel német és muzsikája a nagy európai barokk terméke. Szövegírója, Thomas Morell (aki számára azt jelenti, amit Piave jelentett Verdinek, da Ponte Mozartnak és Meilhac Offenbachnak), a kor egy átlagos értékű angolja volt. A szinpad előadás által azonban a Josua a zsidó hallgatóság számára valóságos nemzeti jelentőséget nyer. Nines ugyanis szinpad mű, amely a zsidó történelmet oly grandiózusan és felemelően ábrázolja, mint a Josua. Azok a szokásos elhatárolások, amelyeket „zsidó” és „nemzsidó” muzsika között szoktak tenni, megsemmisülnek az oratórium élményének hatása alatt. A darab nagy művészettel és igazi händeli lendülettel a biblikus történelmeket egy megkapó fejezetet adja vissza. A dolgok nagyságát valóságos ótestamentumi hithűséggel fogta meg Händel, aki Josua könyvének és a Birák első könyvének néhány sorából nagyvonalú történet faragott. Amikor a hallgató a harmadik felvonásban, egy hatalmas Mógén Davidon keresztül nézve a templomra lát, ahol Josua az országot osztja fel a törzsek között, a szinpad és zene nemzeti mítoszunknak egy megkapó fejezetet hívja életre. Szemtanulni vagyunk az ország meghódításának. A benyomás lenyűgöző. És milyen lehet, ha ezt az oratóriumot Palesztinában fogják majd előadni!

Az elmúlt 15 év során az egész világ ujjazsültetett a barokk-muzsika. Külön fejezetét képezte ennek Händel reneszansza. Niedecken-Debbard rendező 1922-ban, Hannoverben mozgó kórusokkal mutatta be a „Saul”-t, később Münsterben és Bécsben Herakles került sorra. Herbert Graf folytatta ezt a művet Frankfurtban. Belsazar és Josua bemutatásával. A zsidó Grafot azonban elbocsátották a frankfurti operától. A filadelfiai muzsikusok meghívták a maguk körébe. Atutaztatában kiszállt Prágában és a „Neues Deutsches Theater” meghívására összefogta ismét a megújuló Händel művét. A prágai tavaszi ünnepi játékok keretében, dramaturgiailag újalakítva és a rendező eddigi tapasztalatainak felhasználásával így került színre a Josua. (A véletlen hozta magával, hogy ugyancsak az ünnepi játékok alatt Graf frankfurti intendánsa, Josef Turnau, egy Csehországból származó zsidó is közreműködött és a cseh Nemzeti Színházban a Don Juant hozta ki).

Természetesen adva van a kérdés, hogy egy Händel-oratórium elbirálja-e a szinpad ábrázolást, bár az a mély hatás, amelyet az előadás kiváltott, gyakorlatilag elfogadni látszik az újítást. Händel oratóriuma csakugyan nagy szellemi színház, amelyet éppen történelmszerűsége, drámaisága különböztet meg Bach oratóriumaitól. Ezeknek prótestáns világában valami abszolút és szinpadilag nem kifejezhető szellem érvényesül. Händelt egészen áthatja a

hit, hogy az események, amelyeket az ótestamentum történelmi fejezetei ábrázolnak, részei, fejezetei az egyetlen üdvnek, amelyet Isten az embereknek nyújtott. Ez a hit emelkedett heroizmussal tölti el Händel műveit. Az ember csak az isteni parancsot teljesíti: de éppen ezáltal több lesz, mint ember: bibliai alak. Talán elmúlt a kor, amely oly egyenesen és világosan látta a Szentföld meghódítását. Meglátják-e vajjon a zsidók megegyeszer? Ki tudja. Händel mindenesetre egy hősi szépség fényében látta meg multunkat, legfontosabb eseményeinek, alakjainak elmúlhatatlan életet adott ismét.

A mód felett, ahogyan Händel oratóriumát szinpadra viszik, lehet valaki más véleményen is, mint Graf. Ez azon

ban nem csökkenti a rendező érdemét és főleg nem szabad, hogy eltérítse a figyelmet a nagy feladatoktól, amelyekre Graf alkotása Palesztina és általában az egész világ zsidó kulturmozgalmainak szempontjából rámutat. Händel ótestamentumi oratóriuma a zsidó szinpad és a zsidó zene nagy feladata lett. A prágai előadás nagy aparatussal dolgozik: kórusokkal, táncokkal, néma szereplőkkel, mesés díszletekkel és a vetített, mozgó képeknek fantáziateli alkalmazásával. Ezeknek segítségével hatásos lesz a jerikói falak összeomlása és felejtethetetlen a napnyugalma Gibeon fölött. Olyan szinpad, se gédeszközök vannak megadva, amelyek végtelen lehetőségeket nyújtanak és miután kényelmesen szállíthatók, a palesztinai vándorszínházak számára is használhatók. A jerikói falak körüljárása a frigidálával, a harci jelenetek a zengő „Largo”-val álfestett győzelmi jelenet együttesen egy nagystíliu nemzeti szinjátszás részeit alkotják.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Vámos Magda növendékeinek vizsgálóversenye. Szombat este tartotta meg a Salom Club zsufoft dísztermében Vámos Magda, a kitünő zongoratanárnő növendékeinek évről-évre rendezett vizsgálóversenyét. A hangversenyen meggyőződhetünk Vámos Magda kiváló pedagógiai készségéről. Az összes növendékeknek gyönyörű billentés, elsőrangú frazírozást és meglepő technikai felkészültséget láttunk. A műsor első részében Löwy Ella, Nierenfeld Éva, Porzoltó Vikki és Porzoltó Klári gyermekdarabokat adtak elő meglepő készséggel. Grünwald Judit kifejező, mely billentéssel játszott, Kardos Ferkó dinamikus lendülettel, Fenichel Éva ösztönös zeneiséggel, Rosmann Éva poétikus tágasággal és Gottlieb Elza Holst Hexentänccel friss lendülettel, kitünő technikával adta elő. A műsor keretében sikerrel léteskedtek be: Salomon Marcel, Vigdorovits Imre, Szimberger Sanyi és a nagyon tehetséges Bihari Anna, Salomon Etelka tanárnő növendékeinek hegedűszámái. A műsor második felében Berger Ella Dohnányi: Um Mitternacht-ját eleven belső gazdagsággal és színes előadással adta elő. Rosenfeld Klári Debussy Arabesqueben a mű minden finomságát a legteljesebb megértéssel hozta ki. Komoly zenei tehetség. Flohr Bandó Beethoven Kontretancát igazi ta'entummal, friss lendülettel, biztossággal adta elő. Fenichel Tibor Chopin Fantásie Impromiueu érett muzikalitással, az érzés igazi erejével és csillogó technikával adta elő. Farkas Magda kivételes tehetségű zongorista. Rendkívüli technikai könnyedséggel, mely bensőségessé vált, játszotta Mendelssohn Rondo Capriccioso-ját, Berger Lili Bachmaninoff Polichinelle-je sok finomsággal, erővel, lendülettel méltó befeljesése volt a szép műsornak. A hangverseny eredményéből leszögezhetjük, hogy Vámos Magda tudatos munkát végzett és megérdemelt sikerrel aratta le értékes munkájának gyümölcsét.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden kettős műsor. 2 film egy helyért: I. Nyomatlanul eltűnnek a leányok. Világláger. Premier. Erdélyben először. II. Kaland a Lidón. Operet sláger. Fősz: Alfred Picca-ver, Szőke Szakáll, Nora Gregor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd, szerda: Csókattasé. Pazar kiállítás, zenés vigoperett. Fősz: Eggerth Márta, Leo Schlezak, Theo Lingen. Csütörtökön premier: Vértó vágyak. A szerelem és izgalom filmje. Fősz: Frederic Marsch és Claudette Colber.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Az ápolónő áldozata. Mélyen megható film, főszerepekben: Barbara Stanwyche, Ben Lyon, Clark Gable.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Az igazság és becsületér. Izgalmas kalandfilm, főszerepekben: Ken Maynard és Tarzan, a csodaló.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, július 3.

Bukarest. 13: Vizállás. Grammfón. — 13.45: Színházi hírek. Grammfón. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene lemezek. 19: Hangverseny. 20.20: Szabadegyetem. 20.45: Grammfón. 21: Előadás. 21.15: Grammfón. 22.15: Előadás. 22.30: A hangverseny folytatása. 23: Hírek.
Budapest. 7.45: Torna. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Harangszó. 13.05: Endre-kvartett. — 14.30: Állás-an zenészek hangversenye. 17: Csevegés. 18: Cigányzene. 19: Rádió-sorsjáték. 20: Hajdu István csellózik. — 20.40: Mórész Zsigmond felolvasása. — 21.10: Sportkabaré. 23.25: Az Operaház zenekara. 24.30: Táncczene.
Bécs. 22.05: Schumann-dalok. 23.15: Hangy. 1: Vidám óra.
Berlín. 22.30: A bájital. Donizetti operája. 23.50: Táncczene.
Stuttgart. 22: Szólisták hangversenye. 24.20: Éjféli zene.
Róma. 21.45: Vegyes hangverseny. — 23.15: Táncczene.
Prága. 19.15: Lemezek. 20.25: Vidám est. 21.40: Grammfón.
Varsó. 19.15: Edich Lorand zenekar. — 20.15: Operatáriák és dalok. 21.12: Opera. 23.45: Táncczene.

Szerda, június 4.

Bukarest. 13: Vizállás. Grammfón. — 13.45: Színházi hírek. Grammfón. 14.15: Hírek. 19: Hangverseny. 20.20: Szabadegyetem. 20.45: Grammfón. 21: Tudományos előadás. 22: Amerikai dalok. 22.30: Delavrancea—Lahovary asszony zongorázik. 23: Hírek.
Budapest. 7.45: Torna. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Déli harangszó. 13.05: Zenekari hangverseny. 14.30: Cigányzenekar. — 16.30: Diáfélóra. 17: Előadás. 18: Zongora. — 19: Szalonzenekar. 20.45: Klarinét. — 21.15: Emlékezés Barabás Bélára. 21.45: Nádai Béla és Tasnády Ilona előadestje. 23.20: Melles-kvartett. 24.20: Cigányzene.
Bécs. 20.10: Katonazene. 23.25: Osztrák népdalok. 24.25: Táncczene.
Berlín. 17: Szórakoztató zene. 20.20: Népdalok. 21.30: Táncczene.
Stuttgart. 17: Hangverseny. Utána kamarazene. 18.30: Táncczene.
Róma. 18.10: Szórakoztató zene. — 21: Grammfón. 21.45: Operaközvetítés.
Prága. 20.10: Hangverseny. 20.35: Grammfón. 21: Munkásolimpiász.
Varsó. 19.15: Szórakoztató hangverseny. 21.12: Szimfonikus hangv. 22.12: Hangverseny. 23.10: Táncczene.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye. A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toreador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény, a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya útján. Vidéki képviselők kerestetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Helyesírói kölcsönél egy szó 2 lej, nagyobb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésű apró hirdetés kedvezmény. Apróhirdetéseket díjazás nélkül elfogadjuk. Jellegű levelet csak úgy tevékenyítünk, ha portobélyeg mellékelve van.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neculcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Filés nyelvkurzusok románból. Kezdők, erős kezdők, haladók. Hatos csoportokban. Bővebbet „Libró”-ban, Str. Memorandului 8.

HELYI IPARVALLALAT keres kevés készpénzzel és garanciával bíró komoly, 30-an felül 50 százalékos társat üzletkibővítésre. Csakis komoly üzletemberek írjanak „Komoly” jellegre, amit a kiadó hivatal továbbít.

Elvállalok csoportokban vagy egyenként német, francia oktatásra gyermekeket, délutáni felügyeletet. Mérsékelt díjazás. Cim: Str. Iorga 3., emelet, ajtó 20.

Egyszobás, fűdőszobás villalakás augusztus 1-re kiadó. Gheiu 14.

Négy szoba és összes mellékhelyiségekkel álló gyönyörű másodemeleti lakás Str. Saguna 5. sz. alatt kiadó. Értekezni Str. Regina Maria 40.

Férfiingengesegeknel, szekszuális zavarnaknál azonnali segítség. Bizalommal küldjön vásárlólevelet „Laboratórium” Brascov, Str. Bratianu 64.

Előnyomtatás a legújabb minták szerint fehérneműgyártás, kézi és géphímzés, csipkegyártás, függöny, ágycerző készítés monirozás legszében, legcsöb-ban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

KERESEM hugom részére azon föltétlen INTELLIGENS jómegjelenésű 30 év körüli vallásos házból való fiatalembert, ki IPARVALLALATMOHOZ társnak is bevennék. „Biztos jövő” jellegre a kiadó továbbít.

Egyszobás rendelő 48 éves elvált, nagy erdélyi városban, nagy vállalat hivatalnok, 36—44 év kora, közepes intelligens izraelita urinó (hajadon, vagy gyermekten özvegy) életvitelét keres. két gyermeknek anyát. Levelet „Hozomány 150.000” jellegre a kiadóhivatalba küldendő.

Kiadó azonnala 1 szoba konyhas lakás Fántanele (asvári Pál u.) 25.

32 éves cukrász 20 éves prakszissal tőkés társat keres Palesztinára. Mermelstein Cluj, str. Dorobantilor 7.

Zsidó árvalány elhelyezkedést keres zsidó uricsaladnál gyermekek mellé, beszél németül és franciául. Corso cofatario Satumare.

Kötött rövidaru szakmában legalább tíz évi gyakorlattal bíró hölgyet alkalmaznak. Wolf Dej.

Kis tőkével társat vagy társnőt keresek ipari vállalkozáshoz. „Szakember” jellegre a kiadóba.

Centrumban lakótársnőt keresek. „Világos, ocsó” jellegre a kiadóba.

Különbejárati csinosan butorozott szobák kiadó. Str. Londrej 8.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

KEDD.
— Allame
tatott a ha
tanítót. A
nappal ezé
kutatóst tar
diák és Oru
lakásán. A
amennyiben
láttak nálu
nemrégén
zet biharne
meg a jun
váradi gyű
szállították
lozsvári had
gálat élent
— Egy re
tiano Joncl
prahovameg
ségben tegn
rát és ugya
a róla elnye
sége Angl
ter is megje
dekes, hogy
ső szobrá
nek nem vo
a községgel
léktábláján
be
— Össze
Kálvira elő
órákor a G
Rapid aut
összeütköz
es számu
következő
menti árok
súlyosan
Stan Juon
lyes állapot
Klinikára. A
téseket szem
a karambol
— Elhizo
szívesen alk
József” kes
teljesen elő
mészen élők
felőben lecsö
teszi. Az or
hogy a Fere
végből felé
lamint aran
valóban élde
— Gyer
han. A fol
Oktató bi
szombaton
után rende
str. Váli 7.
mesék, stb.
nyelven a
lan, részve
lehet, mely
vári munka
Ujvári kiadó
ul 21 alatt.
— Elhalk
per táblai
eu tanácsai
vári fekete
lását. Szám
at azonban
gyalást, am
ták.
— Eljegye
Vinului és.
(Minden kü
— Ussise
Enyden. N
közreműköd
és pentekjé
bonyolított
törték este
melynek ke
legátus tart
ság nagy m
tó jóindulat
mennyesség
gyek Weiss
Dezsóné, Iz
Béláné urh
méltóbb el
hogy a nőe
zárni szin
karolta fel
Ort. Izr. H
több módon
sát, melyne
Mór elnök
nokot illeti.

PRÓBÉSEK

Egy szöveg... Legnagyobb apró hirdetéseknek 30 százalékos...
Hirdetéseik díja előre...
levelet csak egy...
díj meg mellékelve van.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

Hirdetők? legelőnyösebben...
Str. Neculcea (Korniss...
a.

HIREK

Allamellenes működés miatt letartóztatott a hadbírósg egy diákot és egy tanítót. A nagyváradi rendőrség néhány nappal ezelőtti névtelen feljelentésre házkutatást tartott Cuc Kálmán nagyváradi diák és Cruciánu Joan margittai tanító lakásán. A házkutatásnak eredménye volt amennyiben nagymennyiségű levelet találtak náluk, amelyben felszólítják egy nemrégiben feloszlatott szélsőséges szervezet biharmegyei tagjait, hogy jelenjenek meg a június 29-én megtartandó nagyváradi gyűlésen. Három nappal ezelőtti szállítások át a két letartóztatottat a kolozsvári hadbírósgára, ahol folyik a vizsgálat elmenik.

Egy régi falu szobrot állított Bratiun Jonelnek. Bukarestből jelentik: A prahovamegyei Valea Călugăreasa községben tegnap leplezték le Bratiun szobrát és ugyanezen alkalommal avatták fel a róla elnevezett új iskolát is. Az ünnepségen Angelescu közoktatásügyi miniszter is megjelent és beszédet mondott. Erdélyes, hogy itt állították fel Bratiun első szobrát, holott a nagy miniszterelnöknek nem volt semmiféle kapcsolata ezzel a községgel. Az ünnepségek a hősök emléktáblájának leplezésével fejeződött be.

Összeütközött két autó a monostori Kálvária előtt. Vasárnap este fél nyolc órakor a Gyula felől jövő 34-es számú Rapid autó, melyben kirándulók ültek összeütközött a Kolozsvár felől futó 527-es számú autóbusszal. Az összeütközés következtében az autók lefordultak az utmenti árokba. A karambol következtében súlyosan megsérültek: Tóth Vilma és Stan Juon kirándulók, akiket életveszélyes állapotban szállították be a sebészeti klinikára. A többiek csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. A vizsgálat megindult a karambol okának kiderítésére.

Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a bélműködés előfeltételeként ajánlja. Az anyagcsere-többlet és az elhízás, a zsírmennyiség meglehetősen lecsökkenti és a teste könnyedébbé teszi. Az orvosi szakirodalom kimutatta, hogy a Ferenc József viznek a máj és a végbél felé irányuló vérátáramlást, valamint aranyérmét és prostatajajknál is valóban áldásos hatása van.

Gyermekdelután a Munkásotthonban. A kolozsvári Munkás Szervezet Oktató bizottsága 1934 július 6-án, szombaton délután 4 órakor Gyermekdelután rendez az Építőmunkás Otthonban, str. Vári 7. szám alatt. Bábázház, versek, mesék, stb-iek tarkítják román és magyar nyelven a műsort. Belépés teljesen díjtalan, résztvenni azonban csak meghívóval lehet, melyek átvehetők az összes kolozsvári munkás-szervezeteknél és a Munkás Újság kiadóhivatalában, str. Memorandum 21 alatt, naponta a rendes órák alatt.

Elhalasztották a nagy fekete szesz per tárgyalását. A pábla Rádulescu tanácsához tüzték ki hétfőre a kolozsvári fekete szesz per fellebbezési tárgyalását. Számos vádlott távolmaradása miatt azonban nem tudták megtartani a tárgyalást, amelyet október 25-re halasztottak.

Eljegyzés. Berkovits Hellike Valea Vinului és Leibi Dávid Botarci jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Ussischkin akció és nagy miting Enyeden. Nagyenyeden az enyedi Wizo közreműködésével az elmúlt hét esztendő és péntekjén jólsikerült Ussischkin akciót bonyolított le a KKL. Az akciót egy esztendő este megtartott miting vezette be, melynek keretében Noel Ferenc KKL delegátus tartott előadást. Az enyedi zsidóság nagy megértéssel és elismeréssel méltó jóindulattal járult hozzá az akció eredményességéhez. Különösen a Wizo hölgyek Weiss Endréné elnök, Ehrental Dezsóné, Izrael Henrikné és Berkovits Béláné urhölgyek ügybuzgalma a legméltóbb elismerésre. Meg kell említeni, hogy a nőegylet elnöknője Fenichel Lázárné szintén a legnagyobb megértéssel karolta fel az akciót. Ugyancsak a helyi Ort. Izr. Hitközség is legelismerésre méltó módon támogatta a KKL delegátusát, melynek érdeme elsősorban Fenichel Mór elnököt és Ehrental Dezsó pénztárnokot illeti.

Élelbelépett a banktörvény — nincs banktanács, mely a rendelkezéseket végrehajtsa

Bucuresti-Bukarest, július 2. A banktörvény értelmében a törvény kihirdetésétől számított két hónapon belül a bankok kötelesek a legfőbb banktanácsot beküldeni az évi mérleg és a legutóbbi féleves nyersmérleg másolatát, az igazgató sági és felügyelőbizottsági tagok és az igazgatók névsorát, kötelesek továbbá a bankregiszterbe való bejegyzést kérni. Ez a határidő július 8-án jár le, azonban eddig még a legfőbb banktanács nem alakult meg, a kormány sem adott ki erre vonatkozólag semmilyen intézkedést és a végrehajtási utasítás sem készült el. A bankok körében éppen ezért a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a tör-

vény intézkedéseinek végrehajtása körül. Hir szerint a legfőbb banktanácsot a kormány már a napokban kinevezni. A banktanácsban helyet kapnak:

A Nemzeti Bank kormányzója, aki a banktanács jogszertint elnöke, Teodorescu kereskedelem és ipargyi miniszter, M. Lăzeanu pénzügyi államtitkár, Raicovicianu, a bukaresti tábla bírja, Penescu-Kertsch mérnök, az Iparkamarák Szövetségének delegátusa, C. Garofol, a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének delegátusa, Al. Ștefănescu, Al. Șăvulescu és Iose Beu, a Bankárszövetség delegátusai. A kisbankok delegátusát még nem jelölték ki.

Davidsohn fondonj főként Erdélyben. A napokban szülei látogatására Bethlenbe érkezett Davidsohn Jenő, a londoni Stamford Hill zsidó templom főkéntora, aki kiképzését erdélyi kántoroknál nyerte. Valamikor Rabetz főkéntor kórusában énekelt, majd Budapesten Chuartin énekkarának kiváló fiatal tagja volt. Később a kolozsvári Operában is énekelt, ahol Pavel Constantin tanítványa volt. Londonban gyorsan hírnévre tett szert és a kántorok országos hangversenyén első díjat nyert. Világos, érces lírai tenorja telve van zsidó bensőséggel, ami nagy népszerűséget szerzett a fiatal, harmánczár éves művésznél. Hangemezei révén világszerte ismert márka lett. Davidsohn Jenő főkéntor sikerült egy kolozsvári dalestély megtartására megnyerni, Héber, zsargon, román, angol és magyar dalokat fog előadni és természetesen számos liturgiát énekel szefárdi és askenáz változatban.

Leszerelési dokumentumok. Párizsból jelentik: A francia szenátus tengerészeti bizottsága hozzájárulását adta ahhoz, hogy a francia admirális a Dunakerke cirkálóhoz hasonló típusú és tonnatartalmu harmadik cirkáló is megépíttessék. — A Daily Express szerint Japán tiltakozik az ellen, hogy a jövő évre tervezett nemzetközi flottakonferenciára a szovjetet is meghívják.

„Tiltott műtét”, amelyre nincsen paragrafus a corpus jurisban. Kolozsvár uccáin jól ismert figura Foxi, a négylábos járó drótszörű kisasszony, amint porázon végigsétál a déli korzón, vagy kényelmes hátülésből ugat a járókelőkre. Néhány hónappal ezelőtti Foxi portáján egyre gyakrabban jelent meg egy udvarló, akinek külső megjelenésén is már messzire leritt, hogy Foxi kisasszonnyal ellentétben, egyszerű proletárszülők sarja. Foxi kisasszony, aki gazdáinak legnagyobb tiltakozására fajtiszta nemes őseit megtagadta és hangos ugalásokkal felelt gazdáik felháborodott ellenkezésére. Néhány hónap múlva Foxi bánatos háznépe kétségbeesetten vette észre a kisasszony nemrég még formás testének félre nem magyarázható deformálódását. Összeült a család tanács, akik végül is úgy döntöttek, hogy a fajtiszta Foxi kisasszony nem adhat életet egy jöttment „proli” kutya gyermekének és mivel véletlenül nőorvos a család tanács egyik tagja, breviter sed bene elhatározással megszabadította Foxi kisasszony testében a kompromittáló következményeket. (H.)

Szörnyű apagyilkosság. Bécsből jelentik: Szörnyű apagyilkosság történt Linz közelében a kis Dunaszigetén. Járókelők holtan találták fején lövéssel Mikesch Perenc polgári iskolai 45 éves tanárt. Revolver nem volt mellette és mint hogy a golyó a nyakcsigolyán érte, első tekintetre látszott, hogy nem lehet szó öngyilkosságról. A szerencsétlen tanár övegy ember volt, egyedül élt linzi lakásán 19 éves leányával, Elfridával. A rendőrség kihallgatta a leányt, hogy megtudja, volt-e valaki haragosa az apjának s ekkor megdöbbentő dolog történt. A lány bevallotta, hogy felbújtotta szerelmét, Deinhammer Richard 21 éves bécsi joghallgatót, hogy ölje meg édesapját, akivel pokol volt az élete.

Töredelmesen beismerte, hogy előző nap Deinhammerrel csónakon kiment a szigetre s ott ketten sikerült az alkalmas helyet, másnap aztán a leány kirándulásra hívta édesatyját, elvezette a megállapított helyre, ahol Deinhammer egy bokor mögött lesekedett és a diák hátulról agyonlőtte az apát. Sirva mondotta Mikesch Elfrida, hogy nem maradt számára más, mint az öngyilkosság vagy el kellett tennie láb alól édesatyját. A rendőrség hivatalos jelentés nem mond többet a gyilkosság indító okairól. Bécsben letartóztatták Deinhammer Richardot. Ő is úgy adta elő a borzalmas esetet, mint a leány. A fiatal ember harmadéves jogász, a múlt héten tett le két vizsgát kitűnő eredménnyel.

Ötszázkilométer három óra 39 perc alatt. Párizsból jelentik: A monthlery-i autóversenyen Louis Chiron nyerte a francia autókлуб nagydíját, aki 3 óra és 39 perc alatt 500 kilométert utat tett meg 130 kilométeres átlagsebességgel. A párizsi nagy kerékpárversenyen Párizs város nagydíját a német Merckens nyerte, második a holland Linden, harmadik a francia Lente.

Egy tönkrement kereskedő megrendítő öngyilkossága. Bukarestből jelentik: Ma reggel a báneasai tóból kihálázták egy ismeretlen férfi holttestét. A csendőrök kiderítették, hogy a hulla Nicolae Minescu 65 éves kereskedővel azonos, aki a Bulvardul Ferdinand egyik bodegájában fektette bele egész vagyonát, de az esődtől mondott, mire tönkre ment. Emiatt követte el tettét.

Kisérje holnap ezt a helyet figyelemmel!

Részeg munkanélküliek súlyosan megverték Bukarestben egy rendőrt. Bukarestből jelentik: Az e múlt éjszaka nagy botrány játszódott le a Stefan cel Mare u. 20. számú házban. Több részeg munkanélküli garázdálkodott, akiket egy rendőrbiztos csendre intett, mire megverték és megsebesítették. A garáza részegeket csak nagyobb számú csendőrszázag tudta megfékezni és letartóztatni.

Községi választások Tecuciban és Konstancában. Bukarestből jelentik: Tegnap tartották meg Tecuciban a községi választásokat, melyeknek eredménye: Liberálisok 1276 szavazat, 20 mandátum, georgisták és averescanusok 669 szavazat, 8 mandátum, nemzeti parasztpárt 495 szavazat. — Konstancában az eredmény: Liberálisok 3616, nemzeti parasztpárt 1656, georgisták 1371, polgári blokk 495. Konstanca megyében liberálisok 16,000 szavazat, 18 mandátum, nemzeti parasztpárt 12,000 szavazat, 12 mandátum.

Rövid hírek mindenünnen. A Graf Zeppelin harmadik idej délamerikai útján megátogatta Argentínát is. Buenos Airesben a léghajó leszállást végzett, majd rövid tartózkodás után visszaindult Rio de Janeiro felé. — Az Orne departementban leszállásra kényszerült lengyel Adanewics testvérek óceánrepülőgépi kijávitása után újra a levegőbe emelkedtek s délben földet értek a lebourgeti repülőtéren, ahol benzinutánpótlás felvétele s egy és háromnegyedórás tartózkodás után utjuk végéltá; Varsó felé startoltak. A pilóták eredetileg közönséges leszállás nélkül akartak elérni a lengyel fővárost, de ezt a tervüket nem valósíthatták meg. — Bécs kerületében, a János uccában a rádió egyik mellékállomásán bomba robbant, amely anyagi károkat okozott. Az explózió nem zavarta meg az osztrák rádió műsorszolgáltatását.

Eljegyzés. Haus Rózsika Cărcău és Rubin Sándor Temesvár jegyesek.

Egy négytagú brassói család gombamérgezése. Brassóból jelentik: Súlyos gombamérgezés áldozata lett egy brassói hivatalnok és családja. Tegnap délben gombát ebédelték és nem sokára az ékezés után súlyos görcsök lepték meg a családfőt, feleségét és két gyermekét. Eleinte házikezeléssel akartak véget vetni a görcsöknek, amelyek később olyan súlyosakká lettek, hogy az éjszaka folyamán beszállították őket a Nársescu kórházba. Állapotuk életveszélyes.

Meggyilkoltak és kiraboltak egy galci kereskedőt. Galacból jelentik: Az egyik külvárosban borzalmasan megcsontkítva megátallták ma délelőtt 10 órakor Ghita Strângulea 37 éves jómódu kereskedő holttestét. A gyilkosságot rablási szándékkal követték el.

Nagyszabású Herzl emlékünnepele Bukarestben. Bukarestből jelentik: Herzl Tivadar halálának 30-ik évfordulója alkalomból a bukaresti cionisták két mitinget tartottak. Az egyiket a Baracheum-teremben, a másikat a templomban. Az elsőben a mizrachi-szervezet vezetői beszéltek, köztük Sabetal Djaen spanyol nagyrabbi és Heffmann palesztinai kiküldött, a másikon Niemerover főrabbi, Bernhardt, dr. Singer és Bernhardt, dr. Bató Jeruzsálemből, stb.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel, 90 lej egészvászonban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

„OLLA” GUMMI a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Már csak néhány napja van a jelentkezésre!!
Siessen, mert elszalasztja az idej nyár legkellemesebb és legelőcsőbb nyaralási lehetőségét.
2 HET összköltsége Carmen-Silva-i tartózkodással Lei 2490
2 HET összköltsége Constanta-i tartózkodással Lei 2870
Ebben az összegben Kolozsvártól—Kolozsvárig a vasuti költség, kitűnő szobák és kitűnő ellátás, boraválók, strandfürdők, tehát az összes költségek benne foglaltatnak.
Jelentkezzen azonnal!
A jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj vagy legalább 500 lej előleg küldendő.

ARTZ-
Dokumente
uden in Deutsch-
áriszi Zsidó Co-
most jelent meg
ációs dokumentu.
Ára 300 lej. Meg-
Uj Kelet könyv-

UJ KELET *Legújabb hírek*

A harmadik birodalom drámája nincs még befejezve

(Ötödikoldali cikkünk folytatása)

München közelében levő házban orgiára ültek volna össze.

Ellenőrizhetetlen hírek Hindenburg környezetéről

Párizsba érkezett jelentés szerint Berlinben szenzáció, de ellenőrizhetetlen hírek vannak forgalomban Hindenburg környezetének néhány tagjáról. Nem tudják, hogy az extrónörökös hol tartózkodik. Von Papen még mindig alkancellár, de őrizet alatt tartják és környezetének tagjai hirtőltek. Göbbels beszédében célzott arra, hogy a szombati véres akció figyelmeztetés a kritikákra és lekicsinylésekre.

A tudósító szerint még a Hitler helyzete meg is erősödött volna, az általános helyzet teljesen bizonytalan.

A gazdasági válsághoz hozzájárul a belpolitikai krízis, amit a véres kivégzések idéztek elő, amelyekhez a kancellár, nyilvánvalóan pozíciójának megszilárdítása végett, folyamodott.

A D. N. B. tvirai iroda jelentése szerint Németországban már nincs ostromállapot és mindenki akadálytalanul folytathatja munkáját.

Cáfolják Hindenburg súlyos megbetegedését, valamint August Wilhelm Hohenzollern herceg agyonlövését, illetőleg szűköséről szóló híreket.

Hindenburg betegségére cáfoltképpen a birodalmi kormány hivatalosan jelenti, hogy Hindenburg elnök Neudeckből táviratot írt Hitlerhez, amelyben köszönetet mond a kancellárnak azért, hogy saját személye látbavetésével elfojtotta a mozgalmat és ezzel súlyos veszélyt mentette meg a nemzetet. Üdvözlő táviratot kapott Hindenburg elnöktől Göring porosz miniszterelnök is.

Bajorországban nincs vége a forradalomnak

Bécs, július 2. Linzből jelentik, hogy tegnap este és ma reggel Passauban ágyudörgést hallottak Bajorországból. Úgy látszik, hogy ott a helyzet súlyosbodott.

Egyidejű jelentés szerint Münchenben még a terror uralkodik. Az ott járó újságíróknak az a benyomása, hogy a forradalom még nem ért véget és annak tüze bármely pillanatban ismét lángallobbanhat. A letartóztatottak számát még nem lehet tudni, de kétségtelen, hogy nagy tömegekben fogták el a lázadás résztvevőit.

Magánjelentések szerint 60 rohamzászlóalj főnökét lőtték agyon.

A Telegraph című bécsi lapnak külföldi tudósítója is tudott jutni Münchenbe és onnan a következő tudósítást küldi: A vonatok nagy késéssel és majd nem üresen érkeznek Münchenbe.

A város képe olyan, mint háboru idején szokott lenni, az utcákon csak fegyveres katonai őrszolgák és sehol egy polgári személy. A központi pályaudvar előtt lövésre kész gépfegyverek.

A tereket hatalmas katonai osztagok állig fegyverben tartják megszállva. A Barna Ház, ahol Röhm trónolt, mint korlátlan ur, most a Reichswehrtől van megszállva.

A Ház megszállása alkalmával mindazok, akik menekülni akartak, lelőtték.

A nemzeti képtár falain épp úgy, mint a központi pályaudvar falain is láthatók a golyók nyomai. A hitlerista sajtóiroda főnöke kijelentette, hogy Hitler helyzete szilárd, de neki is voltak veszteségei.

A lechfeldi táborban, ahol az osztrák nemzeti szocialisták tanyáztak, teljes bomlás jelei mutatkoznak. Az osztrák

Von Blomberg ezredes birodalmi hadügyminiszter Viktor Lutzehoz, a rohamosztagok új vezérkari főnökéhez intézett táviratot, amelyben rámutat arra, hogy a német katonák és rohamosztagosoknak közös ideáljalk vannak és mindkét formációnak hűnek kell mutatkoznia a birodalom élén állókhöz.

Ujabb genfi jelentés szerint a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben az a vélemény alakult ki, hogy Hitler véres megtorlása az uralmát veszélyeztető monarchistákkal és nemzeti bolszevista irányzattal szemben tuljutott első fázisán. Hitlerék remélik, hogy most a nyugalom légköre fog beállni és a birodalmi kormány újra fokozott gondot fordíthat a birodalmi helyzetét érintő politikai és gazdasági kérdésekre is.

A szociáldemokraták hangja

Amszterdam, június 2. A lapok közlik a német szociáldemokrata párt manifesztumát, amelyet Németország számos városában titokban osztogattak. A manifesztum igen élesen támadja Hitler kancellár politikáját, hangsúlyozva, hogy ő egyedül felelős azért, hogy a barátai és bajtársai közül kinevezett egyének az államélet vezetésében viselkedtek.

Hitler nevezte ki vezető állásokba Röhmöt és Heinest, mert szűkösre volt gyilkosokra.

Természetes következménye volt ennek, hogy hivatalukat felhárító módon vagyonszerzésre használták fel. A manifesztum felhívja a német népet, kiáltja erősen és bátran haragját és méltatlankodását, mert a terror tetteitlen a milliókkal szemben, akik tudják, mit akarnak és őszintén meg kell, hogy mondják véleményüket.

rak legionáriusok vissza akarnak menekülni Ausztriába, meg vannak retentve a véres eseményektől

Teljes kiábrándulás és csalódás az osztrák nemzeti szocialisták körében

Bécs, július 2. A rohamcsapatok forradalmának leverése a egyetlen kivégzésekkel és öngyilkosságokkal nagy csalódást és kiábrándulást idézett elő Ausztria összes nemzeti szocialista körében.

A szombati eseményeknek valóság

A szenátus megszavazta a felhatalmazási törvényt

Megsemmisítik az 1927 óta létező törvénytelen kinevezéseket. Cuza és a „zsidó szakértők”

Bucuresti Bukarest, július 2. Ma délelőtt 8 órakor összeült a minisztertanács, amely fél 11-ig dolgozott, majd holnapra halasztotta tanácskozásait folytatását. A mai ülésen megtárgyalták a rendkívüli ülészakba beterveztendő törvényjavaslatokat.

A kamara mai ülésén Serdici nemzeti parasztpárti tiltakozik a teleormanmegyei választások alkalmával elkövetett visszaélések ellen.

Plesca liberális interpellációt intéz a kormányhoz a krajovai közigazgatási hatóságok által az ARPA társasággal kötött hátrányos szerződéről.

Radu Iacu georgista bejelentést tesz a dambovita- és caliacramegyei választásokról, ahol számos ellenzéki választót megvertek. Másik bejelentésében kéri, hogy a buzaui tüzkárosultakat te

gal hideg zuhany-hatásuk volt az osztrák náciok lelkére és különösen a terrorista elemekre.

A Hitlerék által igénybe vett drasztikus eszközök Ausztriában általános békülékenységet idéztek elő, habár senkinek sincsenek illúziói a német birodalom jelenlegi vezetőinek Ausztriával szembeni jövő szándékairól.

Berlin, július 2. Hitler a birodalmi kancellárság palotájában intézi az ügyeket. Az épület előtt összegyűlt tömeget rendőrök oszlatták szét. A Wilhelmstrassen rendőrpátrulok cirkálnak. Egyébként ma délelőtt nem történt semmi fontosabb esemény.

A kivégzettek listáját ma publikálják.

Köztük van Werner von Alvensleben, a Herrenclub egyik ismert tagja, Bose, Papen bizalmasa és Voss, a hitlerista milícia egyik főnöke. Hír szerint az ország területén több, mint 200 rohamosztag vezetőjét fogták el. Hivatalosan erről nem adtak semmiféle információkat.

A harmadik birodalom — drámája még nincs befejezve

Párizs, július 2. A lapok a kellő óvatossággal kommentálják a németországi eseményeket. A Paris Midi írja: Bár a berlini kormány hivatalosan kijelenti, hogy a rend helyre van állítva, úgy látszik, hogy a vérbeborított Németországot az ellentmondó impulzusok meg rázták és a harmadik birodalom drámája még nincs befejezve.

A jobboldali érzelmi németek bizonyára igyekezni fognak kialakítani a június 30-i eseményeket, ami azonban nem fog újabb konvulziók nélkül menni.

Ez a kérdés közelről érinti nemcsak Németországot, hanem Európát is. A l'Intransigeant véleménye szerint lehetséges, hogy Hitler június 30-i reakciójának egy belföldi, mint külpolitikai céljai voltak. Hitler két legyet ütött egyesapásra, megszabadult a nem kívánatos elemektől és ezzel a Genfben felállított feltételek egyikét teljesítette és előkészítette Németország visszalépését a Népszövetségbe.

tokat, mégis a fiskus ágensei mind erőlyesebben lépnek fel ellenük. Intézkedéseket kér.

Condru többségi kéri a kormányt, hogy az Oroszországgal való gazdasági kapcsolatok félétele ügyében forduljon szakértőkhöz.

Cuza: Kik azok a szakértők? Zsidók? Condru: Nem érdekel milyen nemzetiségűek, csak értsenek a dolgukhoz.

Cuza: A szakértők csak zsidók! Madgearu: Én is szakértő vagyok, anélkül, hogy zsidó legyek.

Cuza: Ön elméleti szakértő. A szenátus mai ülésén a következő törvényeket szavazták meg:

A közszolgálati ágak egyszerűsítése a közkezelésben levő üzemek törvényének 14. szakaszának módosítása, a bírói és semmitőszéki törvény egyes szakaszainak módosítása, a közoktatásügyi minisztériumot 10 milliós kölcsön felvételére felhatalmazó, Arad város villanyvilágítási koncessziójának meg hosszabbítására és Lupusul (Erdély) község legelőkkkel való kielégítésére vonatkozó törvényjavaslatokat.

Bucuresti-Bukarest, július 2. A szenátus mai ülése megszavazta a felhatalmazási törvényt, amelyhez azonban a következő új szakaszt illesztették be:

„Semmiské a jelen törvény folytán mindazon előléptetések, véglegesítések és kinevezések, amelyek törvénytelenül eszközöltettek 1927 január óta, melyeket átmeneti intézkedések alapján eszközöltek és amelyek ellenében állnak a köztisztviselők statumaival és a minisztériumok szervezési törvényei vel. E szakasz rendelkezései alkalmazandók még akkor is, ha a kinevezés adminisztratív aktus vagy ratifikációs útján eszközöltetett. A megsemmisítési miniszteri végzés fogja megállapítani, a helyi közigazgatási tisztviselőknél pedig a prefektus vagy primár döntése.

A nemzeti parasztpárt támogatja a kormányt, mert nem pártot, hanem eszmét véd

Mirto feltűnő nyilatkozata a Piatra Neamtui kongresszuson

Piatra Neamtui július 2. Tegnap tartotta az ottani nemzeti parasztpárti megyei szervezet kongresszusát, amelyen résztvett Eduard Mirto, mint a központ delegátusa. Costachescu, Capatineanu, Lupescu, stb.

Costachescu, Capatineanu és Lupescu után Mirto szólalt fel, aki többek között a következőket mondotta:

— Ezelőtt egy hónappal a kormányt távoznia kellett volna. Megfelel a valóságnak, hogy támogattuk. Miért? Mert mi nem egy pártot védünk, hanem egy eszmét. Minket nem érdekel ki távozik, hanem az, ki következik.

A párt kebelében keletkezett ellentétéről szólva kijelentette, hogy helytelenek azok a hírek a pártból kirtak által terjesztett hírek, Maniu legkategorikusabb cáfolatát szolgáltatta ezeknek a híreszteléseknek a párt elnöki tanácsának ülésén, mikor azt mondta, hogy soha sem fog a pártelnökségi tisztségre pályázni, miután elismeri Mihache elnökségét, akinek teljes támogatását nyújtja, mint pártelnöknek és mint jövőző miniszterelnöknek.

— Ami a pártot illeti — mondott a Mirto —, ne legyen semmi gondotok: egységes és végleges vezetőnk van Mihache személyében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Bares 1, Fog 11. Telefon: 3-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

16. Telefon: 3-7. Havonta 110, n évre 600, egész földre: Havonta félévre 12, egész detések díjazás KELET" az e zsidóság egyet keink utánnyorás megjelölésé

"A német

Barthou: F

Berlin, jul. 4. A sek után, melyek lattal töltötték el nácsra hívta össze az összeesküvés molt be. Közismenoszágot is meg hangoztatta a m hogy szükséges v lépnie, mert ezzel ontásoknak vette.

Hitler szavaira ügyminiszter vála tatta, hogy az er rilt a polgárhábo tani.

A minisztertané nyent fogadott el. dekezés törvényét sal látja el az öss során tett intézke Gürtler birodal ter szavai után F rendeletet terjesz más elé, amelybe más részéről is

hogy az összev véget ért. A re hozása után folytatná az megtorló tevék kódszavaiért b

Nyilvánvaló, Fritsch tábornok nyegetéseinek és felháborodásának pen jött létre.

Politikai körök bornoknak a tegn Hitlerhez intézet valódi tartalmát irati iroda nem teszi, hogy

Németországban katonai diktat

Hitler személyébe hadseregtől függ demokrata kormány minisztertanács mely szerint a ro vezérkari főnökei kormány tagjai. a minisztertanács

hogy július hó sen szabadsága

Egyenruhát máto géig csak a vezér főnökök és a kiké hetnek.

Pape ták?

Teljesen tisztáz den és társainak vés utáni periódus